

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΘΟΥΛΑΚΗΣ

ΜΕ ΠΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ

Αναζητώντας κίτη στη Μεσόγειο

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Τα πρώτα στοιχεία από μία έρευνα που картоγραφεί την παρουσία κητιδών μετά από πολυάριθμες ώρες πτήσης πάνω από το απέραντο γαλάζιο της Μεσογείου, παρουσιάζουν στο σημερινό τους αφιέρωμα οι “διαδρομές”.

Τα επίσημα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να παρουσιαστούν τον ερχόμενο Απρίλιο στην Ελλάδα, ωστόσο τα πρώτα αυτά στοιχεία κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου καθώς, παρά την παρουσία κητιδών -δελφινιών, φουσητήρων, ζιφιών, καρχαριών κ.ά.- αυτό που βρίσκει κανείς σε αφθονία στα νερά της Μεσογείου είναι τα σκουπίδια και κυρίως τα πλαστικά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Αναζητώντας κήτη στη Μεσόγειο

σελ. 6 ~ Πολιτισμός

σελ. 7 ~ Παιδότοπος

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Συνέντευξη με τον Αγγελίλο Ποθουλάκη

σελ. 10 ~ Αφορμή, βιβλία

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

2/2

Υπαπαντή

3/2

Ασημάκης,

Ασημίνα,

Σταμάτης,

Σταματία,

Συμεών

4/2

Ιάσιμος,

Ισιδώρος

5/2

Αγαθή

7/2

Παρθένης,

Παρθενόνη

8/2

Ζαχαρίας,

Ζαχάρω,

Ζαχαρούλα

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Εκθεση φωτογραφίας μελών της ΕΦΕ Κρήτης

Εκθεση φωτογραφίας των μελών της ΕΦΕ Κρήτης, τμήματος Χανίων, με τίτλο “Architecture & minimal” εγκαινιάζεται την Τρίτη 5 Φεβρουαρίου στις 7 μ.μ. στο ΚΑΜ, Μεγάλο Αρσενάλι.

Στην εσπερίδα που θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο των εγκαινίων στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΚΑΜ, ομιλητές θα είναι οι: Δρ. Νικόλαος Σκουτέλης, Αναπληρωτής Καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πολυτεχνείου Κρήτης: “Η φωτογράφιση της αρχιτεκτονικής στις μέρες μας” και Αλεξάνδρα Κουρουτάκη, Διδακτικό Προσωπικό στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πολυτεχνείου Κρήτης: “Η αισθητική του Μινιμαλισμού ή η τέχνη του ελάχιστου στις εικαστικές τέχνες και στη φωτογραφία”.

Επιμέλεια έκθεσης: Γιώργος Μπαλαδάκης
Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 11 Φεβρουαρίου και θα λειτουργεί καθημερινά 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 6 μ.μ. - 9 μ.μ.

Συνδιοργάνωση: Δήμος Χανίων, ΚΑΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ, Πολυτεχνείο Κρήτης.

ΑΠΟ ΤΟ ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.

Νέος κύκλος παραστάσεων για τη “ΣινΕνοχή”

Ο δεύτερος κύκλος παραστάσεων του έργου “ΣινΕνοχή” στα Χανιά θα ξεκινήσει την Δευτέρα 4 Φεβρουαρίου στα Χανιά. Πρόκειται για μια κωμωδία αγωνίας, διασκευή στο έργο «Accomplice» του Ρούπερτ Χολμς. Οι παραστάσεις του δεύτερου κύκλου στα Χανιά θα ανέβουν την Δευτέρα 4, Τε-

τάρτη 6, Πέμπτη 7 και Παρασκευή 8 Φεβρουαρίου στις 9 μ.μ., το Σάββατο 9/2 στις 7 μ.μ. και 9 μ.μ., την Δευτέρα 11/2 στις 7 μ.μ., την Τετάρτη 13, Πέμπτη 14, Παρασκευή 15 και Σάββατο 16/2 στις 9 μ.μ. και την Κυριακή 17 Φεβρουαρίου στις 7 μ.μ. και στις 9 μ.μ.. Την παράσταση μπορούν να παρακολουθήσουν άτομα άνω των 15 ετών.

ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΧΩΡΑ

Στο μεταξύ, παραστάσεις του έργου στην ενδοχώρα του

Νομού διοργανώνει το ΔΗΠΕ-ΘΕΚ, σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα, με ώρα έναρξης τις 7 μ.μ.:

•Βρύσες, Σάββατο 2/2 στο Δημοτικό Σχολείο

•Κίσσαμος, Κυριακή 3/2 στην Αίθουσα του Δημαρχείου

•Κάνταμος, Κυριακή 10/2 στην Αίθουσα του Δημαρχείου.

Γενική είσοδος: 10 €

Οι παραστάσεις πραγματοποιούνται με τη στήριξη των Δήμων Πλατανιά, Αποκορώνου, Κισσάμου, Καντάνου - Σελίνου.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

“Όσα η καρδιά μου στην καταίγίδα”

Η παράσταση: “Όσα η καρδιά μου στην καταίγίδα” του Ακη Δήμου, εμπνευσμένη από την Πρώτη Αγάπη, του Ιωάννη Κονδυλάκη, θα παρουσιαστεί το Σάββατο 2 Φεβρουαρίου στις 9 μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο, σε σκηνοθεσία Σοφίας Δερμιτζάκη. Την παράσταση παρουσιάζουν η ΘΕ.Σ.Η και οι Stravaganti

ΝΟΥΟΙ.

Παίζουν οι: Στέλλιος Αναστασιάδης, Σοφία Δερμιτζάκη, Ειρήνη Κουτσάκη, Θεοδωρής Θεοδωρίδης. Κείμενο: Ακης Δήμου, σκηνικά - κοστούμια: Νίκος Καλαθάκης διδασκαλία φωνής: Άννα Παπαγιαννάκη Διβανή, β. Σκηνοθέτις: Στέλλα Κουφάκη.

Μετάδοση όπερας στο ΚΑΜ

Η όπερα “Κάρμεν” του Georges Bizet θα προβληθεί στο ΚΑΜ σε μαγνητοσκοπημένη μετάδοση από τη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης σήμερα Σάββατο στις 7.55 μ.μ..

Πρωταγωνιστούν η Clémentine Margaine και ο Roberto Alagna.

Είσοδος: 15 € - 10 €

Αφιέρωμα στον νέο ρουμάνικο κινηματογράφο

Συνεχίζεται το αφιέρωμα στο Νέο Ρουμάνικο Κινηματογράφο, με την ταινία του Κρίστου Πουίου, «Η Οδύσσεια του κυρίου Λαζαρέσκου», την Κυριακή 3 Φεβρουαρίου, ώρα 8.00 μ.μ., στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Είσοδος ελεύθερη.

τεύχος 816
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας “Χανιώτικα Νέα”

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
“ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ”:
Ελευθερία Μ. Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος
Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης,
Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα
Μαρουλοσφάκη, Βασιλική
Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη,
Ελένη Σταυρίδη
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:
Νεκτάριος Κακατσάκης
ΠΙΣΤΕΤΕΣ: Hussein Rajaitfikhar,
Γιάννης Περάκης,

Γιώργος Στεφανάκης
ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο
“Ερμής” (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900
Διαφημιστικό Τμήμα:
Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟΝ “ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ”

“Η πολιτική επικαιρότητα

του έργου του Μανόλη Αναγνωστάκη”

■ Στο πλαίσιο της έκθεσης “Τό θέμα είναι τώρα τί λες”

Με την εκδήλωση: “Τό θέμα είναι τώρα τί λες: Η πολιτική επικαιρότητα του έργου του Μανόλη Αναγνωστάκη”, ολοκληρώνεται την Παρασκευή 8 Φεβρουαρίου η έκθεση του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον ποιητή Μανόλη Αναγνωστάκη, που παρουσιάζεται στην αίθουσα του Φιλολογικού Συλλόγου Χανίων «Ο Χρυσόστομος».

Στην εκδήλωση, που αρχίζει στις 8 μ.μ., θα μιλήσουν οι Παντελής Μπουκάλας, συγγραφέας, δημοσιογράφος, Λίζυ Τσιριμώκου, ομότιμη καθηγήτρια Α.Π.Θ., δοκιμιογράφος και Κώστας Κατσουλάρης, συγγραφέας, διευθυντής της διαδι-

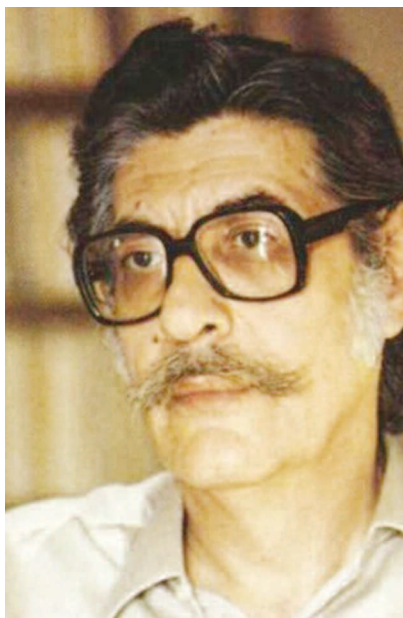
κτυακής πύλης για το βιβλίο BOOK PRESS..

Θα συντονίσει η Αγγέλα Καστρινάκη, πεζογράφος, καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης.

Την έκθεση καθώς και την εκδήλωση συνδιοργανώνουν ο Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων «Ο Χρυσόστομος», ο Πανελλήνιος Όμιλος Φίλων του ποιητή Μανόλη Αναγνωστάκη, η Περιφέρεια Κρήτης, η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Χανίων, η ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ, ο Δήμος Ρεθύμνης και το Πνευματικό-Πολιτιστικό Κέντρο και Βιβλιοθήκη Ρουστίκων Ανέστης και Μανόλης Αναγνωστάκης.

Ώρες λειτουργίας της έκθεσης:

Καθημερινά 9.00π.μ.-1.30 μ.μ. και 6.00 π.μ. - 9.00 μ.μ., Σαββατοκύριακο 10.00 π.μ.- 2.00 μ.μ. και 6:00 μ.μ. - 9:00 μ.μ. Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

Εγκαίνια μουσείου Μικρασιατικού Πολιτισμού

Εγκαινιάζεται την επόμενη Κυριακή 10 Φεβρουαρίου στις 12 το μεσημέρι το Μουσείο – Κέντρο Έρευνας και Μελέτης του Μικρασιατικού Πολιτισμού στον χώρο επί της οδού Σφακίων 25, που ευγενώς παραχωρήθηκε στην Αδελφότητα Μικρασιατών Νομού Χανίων “Ο Άγιος Πολύκαρπος” από την Ιερά Μονή Αγίας Τριάδος των Τζαγκαρόλων κατόπιν δωρεάς της Μακαριστής Άνας Νικολουδάκη.

Τα εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν από τους Σεβαστούς Μητροπολίτες Κυδωνίας και Αποκωρώνου κκ Δαμασκηνό και Βρυούλων Μικράς Ασίας κκ Παντελεήμονα.

«Ευελπιστούμε με την λειτουργία του Μουσείου και του Κέντρου Έρευνας και Μελέτης του Μικρασιατικού Πολιτισμού να συμβάλουμε, ακόμη περισσότερο, στην προβολή των πατρογονικών αξιών μας» επισημαίνει στη σχετική ανακοίνωσή της η Αδελφότητα Μικρασιατών Νομού Χανίων “Ο Άγιος Πολύκαρπος”.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

“Αλλάζει ο Άνθρωπος;”

Παρουσίαση του βιβλίου του ψυχιάτρου – ψυχοθεραπευτή Δημήτρη Καραγιάννη: “Αλλάζει ο άνθρωπος;” θα γίνει το Σάββατο 2 Φεβρουαρίου στις 7 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Την παρουσίαση οργανώνουν οι εκδόσεις Αρμός, το Βιβλιοπωλείο Πετράκη και η Πατριαρχική Εκκλησιαστική Σχολή Κρήτης.

Ο Δημήτρης Καραγιάννης θα συζητήσει με την πλεκ/γο-μηχανικό Ιωάννα Κίτσου & τη σκηνοθέτρια Βίκη Αρβελάκη, καθώς και με το κοινό.

Το «Αλλάζει ο άνθρωπος;» αποτελεί ένα απόσταγμα της κλινικής ψυχοθεραπευτικής εμπειρίας του συγγραφέα με ανθρώπους που του εμπιστεύτηκαν τη συνοδοιπορία στις προσωπικές τους αναζητήσεις για μια ζωή, που θα έχει απαιτητικές ερωτήσεις, αλλά και συναρπαστικές απαντήσεις.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ομιλία για την ελληνική γλώσσα στην Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης

Για την ελληνική γλώσσα θα μιλήσει ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, **Αντώνιος Κουνάδης**, σε εκδήλωση στην Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης (ΟΑΚ) στο Κολυμπάρι, το Σάββατο 2 Φεβρουαρίου στις 6 το απόγευμα.

Η εκδήλωση διοργανώνεται από την ΟΑΚ με την ευκαιρία της Εορτής των

Τριών Ιεραρχών, εορτής της Ελληνικής Παιδείας και των Γραμμάτων, και θα έχει επίκεντρο το μέλλον της ελληνικής γλώσσας, γραπτής και προφορικής. Η εκδήλωση θα ξεκινήσει στις 4.30 μ.μ. με Αρχιερατικό Εσπερινό, στην Ιερά Πατριαρχική Μονή Οδηγητρίας Γωνιάς, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου

Μητροπολίτου Κισιάμου και Σελίνου κ. Αμφιλοχίου. Θα ακολουθήσει στις 6 μ.μ. η προσέλευση στην ΟΑΚ, όπου θα γίνει εισήγηση από τον Ακαδημαϊκό, Πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών, Αντώνιο Κουνάδη, με θέμα: «Η καταγωγή της ελληνικής γλώσσας: προφορικής και γραπτής».

Θα ακολουθήσει συζήτηση και θα γίνουν προτάσεις.

Το κλείσιμο της εκδήλωσης θα γίνει από τον Μητροπολίτη Κισιάμου και Σελίνου κ. Αμφιλόχιο.

Η είσοδος είναι ελεύθερη για κάθε ενδιαφερόμενο.

ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

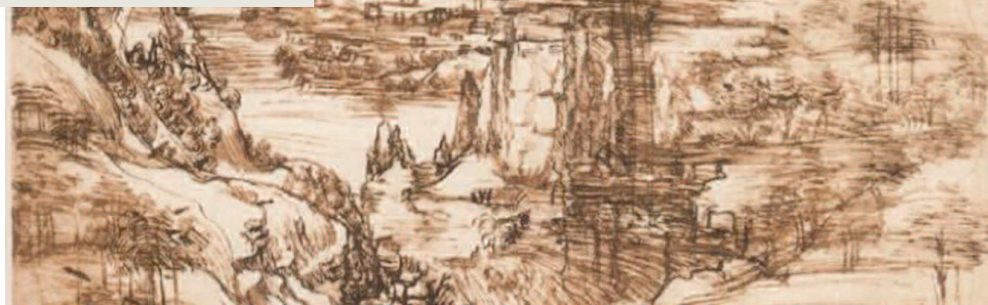
Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι

“επιστρέφει”

στη γενέτειρά του

ΑΠΕ-ΜΠΕ: Στις 15 Απριλίου, ημερομηνία της γέννησής του, μεγαλοφυούς καλλιτέχνη και επιστήμονα, χάρη στη συνεργασία του διάσημου μουσείου Ουφίτσι της Φλωρεντίας, θα επιστρέψει με τη μορφή δανεισμού στη γενέτειρά του, το Βίντσι της Τοσκάνης, το πρώτο χρονολογημένο του σχέδιο, το διάσημο «Τοπίο».

Το πολύτιμο τούτο έργο, που έχει ταυτοποιηθεί ότι απαθανατίζει τη θέα στο Βαλντάρνο Ινφεριόρε και τη Βαλντινιέβολε, θα εκτίθεται στο Λεορντιανό Μουσείο έως τις 15 Οκτωβρίου στο πλαίσιο της έκθεσης «Λεονάρντο ντα Βίντσι. Από τις απαρχές της Ιδιοφυΐας» (Leonardo da Vinci. All'origine del Genio). Από το πρωτόλειο αυτό έργο, που δια χειρός του ίδιου του Λεονάρντο φέρει ημερομηνία 5 Αυγούστου 1473, θα ξεκινά η ίδια η έκθεση, η θεματική της οποίας εστιάζεται στο τοπίο και τις πρώτες βιογραφικές εν-

Το πρώτο χρονολογημένο σχέδιο του Λεονάρντο ντα Βίντσι, το διάσημο “Τοπίο”.

δείξεις, μέσα από σημαντικά έγγραφα της αναγεννησιακής εποχής, δάνεια από το Κρατικό Αρχείο της Φλωρεντίας, που αφηγούνται την διαμονή και την επιστροφή του μεγάλου Μάστρου στην πόλη καταγωγής του. Πάνω από 50 εκδηλώσεις, με θέματα που καλύπτουν την επιστήμη έως τη λογοτεχνία, το θέατρο και τη μουσική, έως την οινολογία και τον αθλητισμό, θα ζωντανέψουν το χωριό Βίντσι, στην επαρχία της Φλωρεντίας, για την 500η επέτειο από τον θάνατο του Λεονάρντο. Οι φετινές εκδηλώσεις θα αποτελέσουν

μία πρώτη τάξεως ευκαιρία για την προβολή του και για τον λόγο αυτό έχουν περιληφθεί εκθέσεις που θα καλύπτουν όλους τους τομείς της δημιουργικής απασχόλησής και των ενδιαφερόντων του κατεξοχήν ενσάρκωτου του αναγεννησιακού ιδεώδους του Homus Universalis: ο Λεονάρντο μπορεί να είναι γνωστός ως ζωγράφος, αλλά συνάμα ήταν αρχιτέκτονας, ανατόμος, γεωλόγος, αστρονόμος, μηχανικός.

Ανάμεσα στις εκδηλώσεις και τα παιδικά εργαστήρια ξεχωρίζει η παρουσίαση του τόμου «Το μυστικό του Λεονάρντο»,

που ειδικά επιμελήθηκε ο Τζερόνιμο Στίλτον. Επιπλέον, το Λεορντιανό Μουσείο θα εκπροσωπηθεί και σε άλλες εκθέσεις σε πολλές ιταλικές πόλεις, μέσω των ανακατασκευασμένων προτύπων των μηχανών του Λεονάρντο, που εκτίθενται στις αίθουσές του.

Για να τιμήσει την επέτειο του περίφημου αναγεννησιακού ζωγράφου φέτος θα περάσουν από το Βίντσι οι διαδρομές του ποδηλατικού γύρου (Giro) της Ιταλίας και του αγώνα αντοχής μηχανοκίνητων των «Χιλίων Μιλίων» (Mille Miglia).

ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΒΟΥΚΟΛΙΩΝ

Επετειακή εκδήλωση

Εκδήλωση για την 122η επέτειο της Μάχης του Πύργου των Βουκολιών θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 7 Φεβρουαρίου και ώρα 11 π.μ. στον Πύργο Βουκολιών του Δήμου Πλατανιά.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει επιμνημόσυνη δέηση, χαιρετισμούς, ομιλία με θέμα: «Η Μάχη των Βουκολιών» από τον κ. Παπαδάκη Παναγιώτη, Εκπαιδευτικό του Δημοτικού Σχολείου Βουκολιών και κατάθεση στεφάνων.

Θα ακολουθήσει παραδοσιακό κέρασμα από το Δήμο Πλατανιά και το Σύλλογο Γυναικών Βουκολιών.

Την εκδήλωση διοργανώνουν η Ιερά Μητρόπολη Κισιάμου & Σελίνου, ο Δήμος Πλατανιά, η Τοπική Κοινότητα Βουκολιών, το Δημοτικό Σχολείο και ο Σύλλογος Γυναικών Βουκολιών.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

“Λιθογραφία με αερόστατο”

Η μουσική παράσταση “Λιθογραφία με αερόστατο” θα παρουσιαστεί την Παρασκευή 8 και την Κυριακή 10 Φεβρουαρίου στις 9:30 μ.μ. στο “Youca”.

Στο σχετικό Δ.Τ. αναφέρεται ότι πρόκειται για μια παράσταση «που πατάει στη γη και πετάει στο όνειρο. Με αναφορές από μουσικές, στίχους και κείμενα που αναδεικνύουν τις λιθογραφίες των βιωμάτων, αλλά που ανοίγουν και το παράθυρο σε μια έξοδο προς εκείνο που μας πάει παραπέρα, πιο ψηλά, πιο φωτεινά, στο ξέφωτο που ταξιδεύει το αερόστατο των ονείρων μας».

Μεταξύ άλλων θα ακουστούν:

Αποσπάσματα από ποιήματα, κείμενα, και στίχους των: Σαρλ Μπωντλαίρ, Jose Micard Teixeira, Αζίζ Νεσί, Βαγγέλη Φίλου, Σταμάτη Κραουνάκη, Ευγένιου Δερμιτάσογλου, Γιώργου Χειμωνά, Νίκου Καββαδία, Federico Garcia Lorca, Λίλιαν Μπουράνη.

Τραγούδι – απόδοση κειμένων: Ελευθερία Κοκοτσάκη
Πιάνο – τραγούδι – δομή παράστασης: Γιώργος Λουτσέτης
Είσοδος: 10 ευρώ

**ΜΕ ΠΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ
ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ**

Ακόμα... ζωντανή παρά την ανθρώπινη επιβάρυνση παραμένει η Μεσόγειος, με τους θαλάσσιους οργανισμούς στην κλειστή θάλασσα που μας περιβάλλει να δίνουν τη μάχη της επιβίωσης. Η κατάσταση και σε ό,τι αφορά τον αριθμό των κητωδών (φάλαινες, ζιφιοί, δελφινοφάλαινες, δελφίνια) αλλά και των άλλων οργανισμών, είναι ιδιαίτερα ανησυχητική. Αυτό δείχνουν τα πρώτα στοιχεία της έρευνας -που έγινε κυρίως με εναέρια παρατήρηση- της "Διεθνούς Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών στη Μαύρη Θάλασσα, στη Μεσόγειο και στη ζώνη του Ατλαντικού", ή πιο γνωστής ως ACCOBAMS, που πραγματοποιήθηκε σε όλη σχεδόν τη Μεσόγειο.

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

Το πλήρωμα του αεροσκάφους στο οποίο συμμετείχε ο Δ. Κοντάκος (δεύτερος από αριστερά).

Αναζητώντας κήτη στη Μεσόγειο

■ Μια έρευνα με τη συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς

Στην Ελλάδα την ευθύνη υλοποίησης της έρευνας είχε η WWF, ενώ από την Κρήτη και συμμετείχε ο ερευνητής Δημήτρης Κοντάκος από τον "Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς" που έχει αρμοδιότητες και στη θαλάσσια περιοχή Natura δυτικά και νότια του νησιού.

Για δύο εβδομάδες, με καθημερινές πτήσεις κατά μέσο όρο 4 ωρών ο κ. Κοντάκος συμμετείχε στην καταγραφή κητωδών -που ήταν ο βασικός στόχος της έρευνας- αλλά και άλλων θαλάσσιων οργανισμών.

Αρχικά με βάση την Κύπρο και με χώρο έρευνας τη θάλασσα νοτιοανατολικά του νησιού, στη συνέχεια από τη Σπτεία και την Κάρπαθο με καταγραφή στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κρήτης και Κύπρου

«Στόχος του προγράμματος είναι η καταγραφή σε όλη τη Μεσόγειο των κητωδών με εναέριες παρατηρήσεις. Η ACCOBAMS εφαρμόζει μια πολύ συγκεκριμένη στατιστική μεθοδολογία για τις εναέριες καταγραφές. Το αεροσκάφος κινείται σε ευθεία γραμμή πετώντας σε απόσταση 180-200 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας. Δίπλα τον πιλότο ήταν ο καταγραφέας με ένα υπολογιστή και στο πίσω μέρος του αεροσκάφους δύο παρατηρητές που από ειδικές θυρίδες μπορούσαν να παρακολουθούν και να ενημερώνουν άμεσα τον καταγραφέα για ό,τι κήτη, ψάρια κάθε είδους, χελώ-

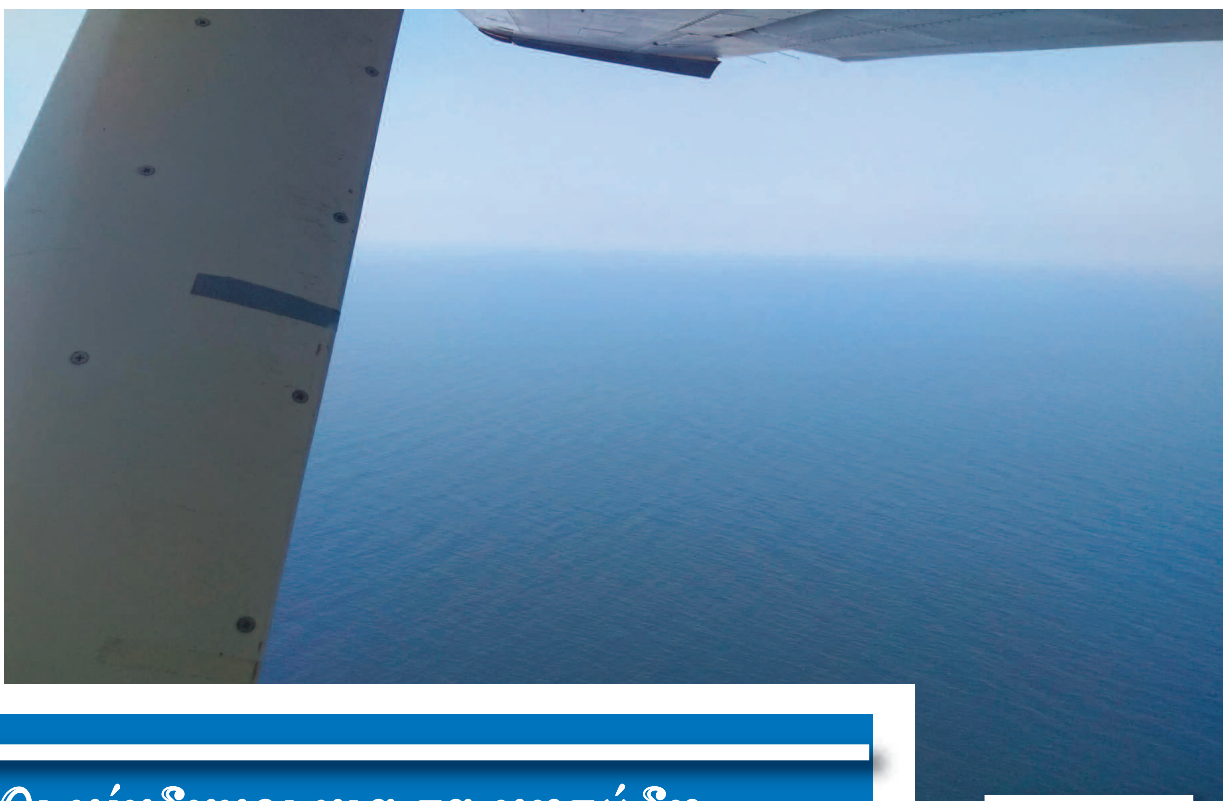
Φάλαινα που ξεβράστηκε πριν μερικά χρόνια στην περιοχή της Χρυσοκαλίτισσας.

Ζιφιός σε παραλία κοντά στο Καστέλι Κισσάμου, το συγκεκριμένο είδος απειλείται από τα στρατιωτικά σόναρ.

Φάλαινα που βρέθηκε νεκρή στο Λαφονήσι με την ουρά της μπλεγμένη σε δίχτυ.

Οι κίνδυνοι για τα κητώδη

Βασικοί κίνδυνοι που πλήττουν τα κητώδη έχουν να κάνουν με την ανθρώπινη παρέμβαση. Η υπεραλίευση των μικρών ψαριών στερεί από τα κήτη βασική τροφή, τα στρατιωτικά σόναρ “τρελαίνουν” μεγάλη κήτη όπως οι ζιφιοί, ενώ πολλά κήτη έχουν βρεθεί νεκρά επειδή έμπλεξαν σε δίκτυα ή άλλα αλιευτικά εργαλεία. Επίσης τα κητώδη όπως και οι άλλοι οργανισμοί απειλούνται από τη μόλυνση της θάλασσας, τις στρατιωτικές ασκήσεις και άλλες ανθρωπογενείς δραστηριότητες.

Η εικόνα που είχε ο ερευνητής από το αεροσκάφος στο οποίο επέβαινε.

Οι παρατηρητές έδιναν τα στοιχεία στον καταγραφέα που ήταν δίπλα στον πιλότο.

...νες, πουλιά εντόπιζαν σε ένα συγκεκριμένο οπτικό πεδίο» λέει ο κ. Κοντάκος.

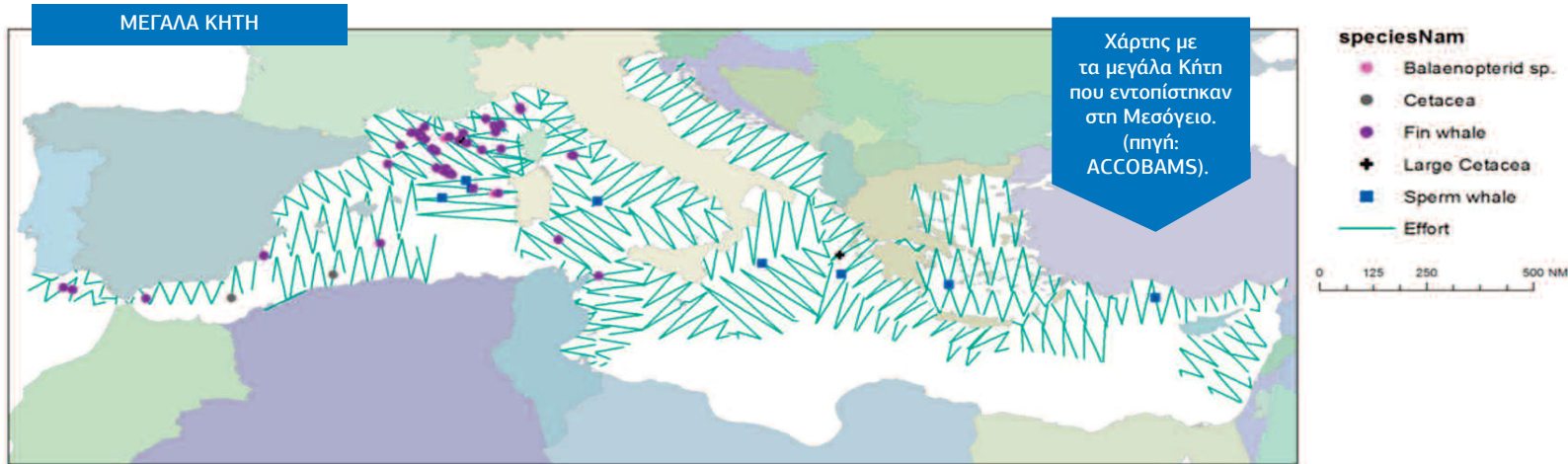
Δείχνοντάς μας τον χάρτη με τις καταγραφές διαπιστώνουμε ότι στο Αιγαίο, στο Κρητικό, στο Ιόνιο καταγράφηκε ένας μικρός αριθμός φυσηπτήρων, ζιφιών, δύο καρχαρίες στο δυτικό Αιγαίο και νότια της Γαύδου κ.ά.

«Τα ακριβή στατιστικά στοιχεία θα προκύψουν από την επεξεργασία που θα κάνει η ACCOBAMS. Για να μάθουμε κάποια πράγματα περισσότερο για τον αν κάποιο είδος π.χ. κινδυνεύει με εξαφάνιση από τη Μεσόγειο θα πρέπει η έρευνα να συνεχιστεί και στο μέλλον για να έχουν συγκρίσιμα στοιχεία. Το μόνο σίγουρο είναι ότι καταγράψαμε... άφθονα σκουπίδια και μάλιστα πλαστικά σκουπίδια κάτι που φαίνεται και στους σχετικούς χάρτες που έδωσε στη δημοσιότητα η ACCOBAMS» επισημαίνει ο ερευνητής.

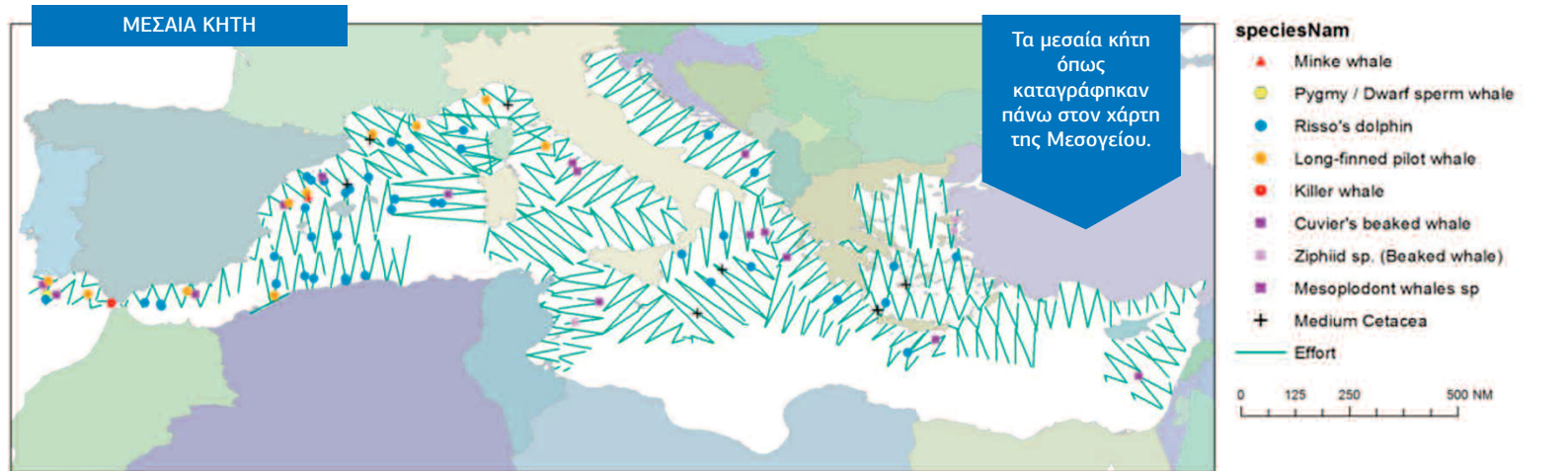
Ένα άλλο πρώτο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι παρουσιάζει μια μεγαλύτερη καταγραφή θαλάσσιων οργανισμών (κητώδων, μικρότερων ψαριών, πουλιών) στη Δυτική Μεσόγειο. «Αυτό ήταν αναμενόμενο γιατί τα νερά εκεί έχουν πιο πολλά θρεπτικά στοιχεία. Αντίθετα η ανατολική Μεσόγειος είναι πιο φτωχή, έχει μεν πολλά είδη αλλά σε μικρούς πληθυσμούς» τονίζει ο κ. Κοντάκος.

Η όλη επιχείρηση καταγραφής ήταν πολυδάπανη. Χρησιμοποιήθηκαν 8 αεροσκάφη για όλη τη Μεσόγειο, ενώ έγινε και έρευνα με αεροσκάφος σε ορισμένες περιοχές όπως στη τάφρο του Ιονίου Πελάγους.

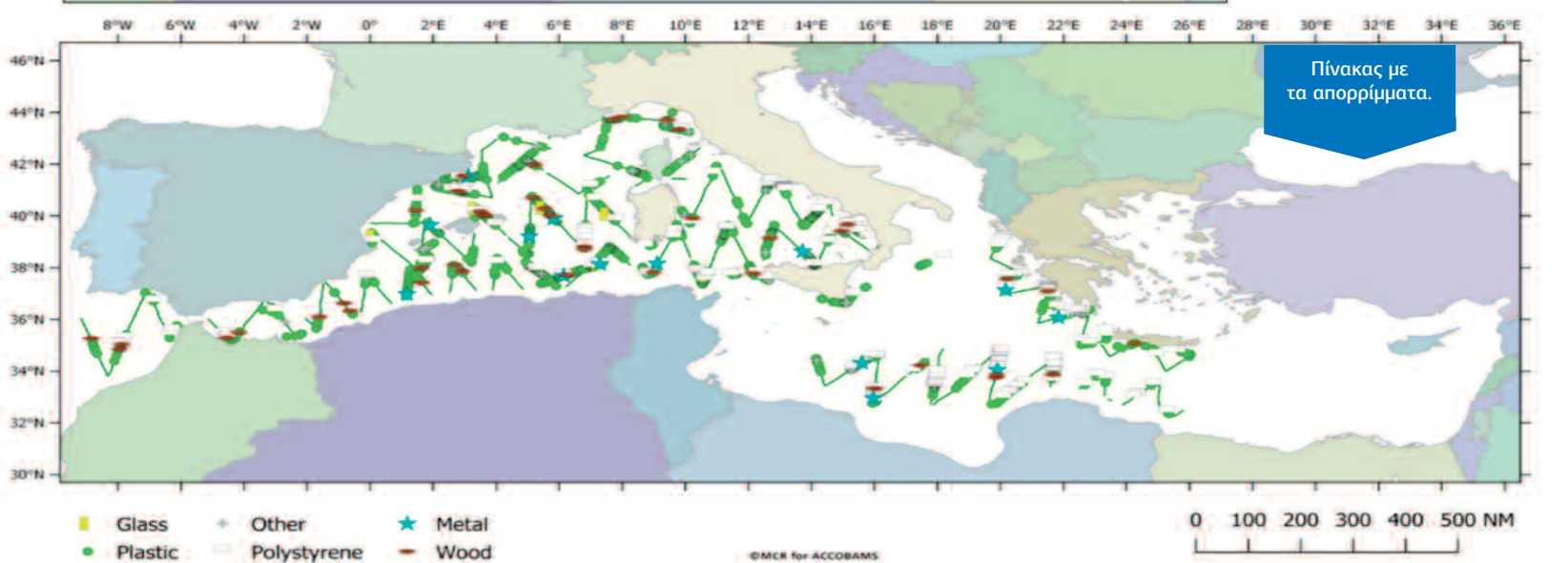
Τα επίσημα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να παρουσιαστούν τον ερχόμενο Απρίλιο στην Ελλάδα.

Χάρτης με τα μεγάλα Κήτη που εντοπίστηκαν στη Μεσόγειο. (πηγή: ACCOBAMS).

Τα μεσαία κήτη όπως καταγράφηκαν πάνω στον χάρτη της Μεσογείου.

Πίνακας με τα απορρίμματα.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Εκθεση εικονογράφησης παιδικού βιβλίου

Εκθεση εικονογράφησης παιδικού βιβλίου με άξονα την ανανέωση της εικονογραφικής γραφής συνδιοργανώνουν η Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου του δήμου Αθηναίων, μέγας δωρητής της οποίας είναι το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, και το ηλεκτρονικό περιοδικό για το βιβλίο και τις τέχνες ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του δήμου Αθηναίων (ΟΠΑΝΑΔΑ).

Η έκθεση πραγματοποιείται στο Κέντρο Τεχνών του δήμου Αθηναίων, από 11 Φεβρουαρίου μέχρι 10 Μαρτίου 2019. Τα εγκαίνια θα γίνουν τη Δευτέρα, 11 Φεβρουαρίου στις 7 μ.μ.

Είκοσι ταλαντούχοι και τολμηροί εικονογράφοι, μεταξύ των οποίων και η Χανιώτισσα Λίλα Καλογερά, άλλοι με δεκάδες βιβλία και άλλοι εντελώς νέοι στο χώρο, δίνουν το στίγμα των παιδικών βιβλίων του σήμερα απλώνοντας μπροστά στα μάτια μας τον πλούτο αυτής της τόσο απαιτητικής καλλιτεχνικής δημιουργίας σε μια μεγάλη έκθεση που διοργανώνεται για πρώτη φορά στην Αθήνα.

Επιτροπή διοργάνωσης:

Λεώνη Βιδάλη, Ομότιμη καθηγήτρια Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών
Αγγελική Γιαννικοπούλου, Καθηγήτρια Παιδικής Λογοτεχνίας, ΤΕΑΠΗ, ΕΚΠΑ
Ντένης Ζαχαρόπουλος, Ιστορικός και Κριτικός της Τέχνης, Καλλιτεχνικός Σύμβουλος και Επιμελητής της Πινακοθήκης, Μουσείων και Συλλογών του Δήμου Αθηναίων (ΟΠΑΝΑΔΑ)

Μαρίζα Ντεκάστρο, Κριτικός παιδικού βιβλίου- Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Βασίλης Παπατσαρούχας, Εικονογράφος- Ζωγράφος

Φοίβος Σακαλής, Συντονιστής Προγράμματος Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου, δημοσιογράφος,

μέλος της AICA Hellas

Δημήτρης Χαλκιάπουλος, Γραφίστας-Σχεδιαστής οπτικής επικοινωνίας
Επιμέλεια έκθεσης: Μαρίζα Ντεκάστρο
Οι καλλιτέχνες που συμμετέχουν:

Κλαίρη Γεωργέλλη, Μυρτώ Δεληβοριά, Πέρσα Ζαχαριά, Λίλα Καλογερά, Μάρω Κατσίκια, Κελλυ Ματαθία Κόβο, Χρήστος Κούρτογλου, Φρίντα Κριτικού, Αλέξης Κυριτσόπουλος, Στέλιος Λιβανός, Χαρά Μαραντίδου, Κώστας Μαρκόπουλος, Πέτρος Μπουλούμπασης, Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος, Αχιλλέας Ραζής, Ίρις Σαμαρτζή, Σβετλίν Βασίλεβ, Ντανιέλα Σταματιάδη, Σοφία Τουλιάτου, Κατερίνα Χαδουλού.

Συνεργασία Μουσικού Σχολείου Θερίσου με το Musikschule Calw

Ολιγόμηρη επίσκεψη στη περιοχή του Calw, επαρχία του γερμανικού κρατιδίου της Βάδης- Βυρτεμβέργης πραγματοποίησε ομάδα καθηγητών του Μουσικού Σχολείου Θερίσου έπειτα από πρόσκληση της διεύθυνσης του Μουσικού Σχολείου της περιφέρειας του Calw. Αν και αφορμή της πρόσκλησης ήταν η χειμερινή συναυλία του Musikschule Calw, ο σκοπός της επίσκεψης ήταν η επιστημονική συνεργασία των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ο καθορισμός των λεπτομερειών των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών δράσεων που θα πραγματοποιηθούν ανάμεσα στα δύο σχολεία.

Έπειτα από αναλυτικές συζητήσεις, αποφασίστηκε η Aurelius-Sängerknaben (Aurelius Boys' Choir), χορωδία του γερμανικού σχολείου, που είναι η μια από τις πιο φημισμένες χορωδίες στην κατηγορία της στην Ευρώπη να δώσει συναυλία στην πόλη των Χανίων στα τέλη του ερχόμενου Ιουνίου. Αντίστοιχα οι μαθητές του

Μουσικού Σχολείου Θερίσου θα επισκεφτούν την γραφική πόλη του Calw τον ερχόμενο Σεπτέμβριο όπου θα παρουσιάσουν την άυλη πολιτιστική μουσική κληρονομιά της πόλης μας και της Κρήτης γενικότερα.

Όπως τονίστηκε στις επαφές που είχε ο Δ/ντης του Μουσικού Σχολείου κ. Ανδρεδάκης και οι καθηγήτριες κ. Χαλακατεβάκη και κ. Κορέλη με τον Δ/ντη του Musikschule Calw, Olaf Kerkau, τον Καλλιτεχνικό

Δ/ντη της Aurelius-Sängerknaben, Bernhard Kugler και τον Δήμαρχο του Calw, Ralf Egger σκοπός της δράσης είναι ο πολιτιστικός διάλογος των δυο περιοχών στοχεύοντας στη δημιουργία πολιτιστικής και εκπαιδευτικής επικοινωνίας για τις δυο αυτές περιοχές.

Επίσης σε συνάντηση της ομάδας των Ελλήνων καθηγητών με το Αντιπεριφερειάρχη της Περιφέρειας του Calw, Zeno Danner και τον υπεύ-

θυνο Ευρωπαϊκών και Αναπτυξιακών Θεμάτων της Περιφέρειας του Calw, Tobias Haussmann επιβεβαιώθηκε η οικονομική υποστήριξη της προσπάθειας από την γερμανική πολιτεία στο πλαίσιο επέκτασης και συνεργασίας που έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια μεταξύ της Περιφέρειας Κρήτης - Περιφερειακής Ενότητας Χανίων και της Περιφέρειας Calw.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ ΛΕΝΤΑΡΙΑΝΩΝ

Εκδήλωση για τη μπτέρα

Με εκδήλωση για τον εορτασμό της ημέρας της μπτέρας συνεχίζονται σήμερα Σάββατο στις 6.30 μ.μ. στο θέατρο "Μίκης Θεοδωράκης" τα "Γ' Χαραλάμπεια" που διοργανώνει η Ενορία Λενταριανών υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητρόπολης έως τις 13 Φεβρουαρίου.

Το πρόγραμμα εκδηλώσεων των επόμενων ημερών περιλαμβάνει:

- Αύριο Κυριακή 3/2 στις 12 θα γίνει αναχώρηση ιερών λειψάνων για το Άγιο Όρος και θα πραγματοποιηθεί συναυλία της Νεκταρίας Καταντζή για την ΈΛΕΠΑΠ και το ΚΗΦΑΑΜΕΑ στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων με πρώτη παρουσίαση στις 5 και δεύτερη παρουσίαση στις 7 μ.μ..

- Την Δευτέρα 4/2 στις 6 μ.μ. θα γίνει παρουσίαση κηρυγματικού έργου του μακαριστού πρωτ. Αγγέλου Ψυλλάκη στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Το βιβλίο προλογίζει ο αρχιμ. Δαμασκνός Λιονάκης και θα παρουσιάσουν: Ο αιδ. Πρωτ. Νεκτάριος Χριστοδουλάκης, προϊστάμενος της Ενορίας Αγ. Νεκταρίου Σούδας και η δημοσιογράφος Καίτη Αλέξη. Ριζτικά θα αποδώσει ο Ιστορικός Λαογραφικός και Καλλιτεχνικός Σύλλογος Ριζιτών: "Κρητικές Μαδάρες".

- Την Τρίτη 5/2 στις 6 μ.μ. η Ενορία Αγ. Χαραλάμπους Λενταριανών και η Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών "Status Hotel Studies" συνδιοργανώνουν διαγωνισμό μαγειρικής παραδοσιακού κρητικού εδέσματος.

- Την Τετάρτη 6/2 στις 5.30 μ.μ. θα γίνει αγιασμός για την έναρξη της έκθεσης ζωγραφικής της ομάδας: "Καλλιτεχνικές Διαδρομές" στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ενορίας. Τα εκθέματα θα διατίθενται προς ενίσχυση της Φιλοπτώχου Αδελφότητα Λενταριανών. Στις 6.30 μ.μ. θα μιλήσει ο πανσοβολογίατος Αρχιμ. Ανδρέας Κονάνος στον Ιερό Ναό Αγίου Χαραλάμπους με θέμα: "Οι λογισμοί μπορεί να σε τρελάνουν".

- Την Πέμπτη 7/2 θα πραγματοποιηθεί συναυλία από την Χορωδία της Ενορίας Τιμίου Σταυρού Αλικιανού στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μητρόπολης όπου και θα συγκεντρώνονται τρόφιμα προς ενίσχυση του Κεντρικού Συσσιτίου της Ι.Μ.Κ.Α.

- Την Παρασκευή 8/2 θα γίνει προετοιμασία για το πανηγύρι του Αγ. Χαραλάμπους.

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

Αφήγηση παραμυθιού στις "Επιλογές"

Αφήγηση του παραμυθιού: "Ο Πάκος και το σκουληκάκι της ζήλειας" θα γίνει το Σάββατο 2 Φεβρουαρίου στις 11.30 το πρωί στο βιβλιοπωλείο "Επιλογές". Ένα παραμύθι της Δέσποινας Καραγιαννίδου με μουσική του Στυλιανού Ιωαννίδη και εικονογράφηση της Μιράντας Σκυλουράκη.

Στην αφήγηση η Ρούλα Τατσοπούλου
Στην κιθάρα και στα τραγούδια ο Γιάννης Μανούσας.
Είσοδος ελεύθερη.

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ
ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ**

Για μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου

Κλείστε έγκαιρα το ραντεβού σας στο τηλ. 28210 80090

Μουσείο ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ
Πιάννη & Ελένης Ταραδάκη

www.typography-museum.gr
ΒΙΟΠΑ Χανίων, Σούδα

παιδότοπος

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

Περί ΑΛΜΑΤΟΣ ο λόγος

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

Ευρηματικός ο τίτλος! Η λέξη ΑΛΜΑ μέσα στη λέξη “διΑλειμΜα” αν γράψουμε τα γράμματα της πρώτης κεφαλαία... Το πρώτο που παρατήρησα καθώς, ψάχνοντας για κάτι άλλο στο Διαδίκτυο, έπεσα στα εξώφυλλα της ηλεκτρονικής μαθητικής εφημερίδας που “βγάζουν” εδώ και κάποια χρόνια τα Εκπαιδευτήρια Θεοδωροπούλου, που είναι ως γνωστό στις Κορακίες Ακρωτηρίου κι έχουν παιδιά όλων των βαθμίδων της Εκπαίδευσης. ΑΛΜΑΤΑ σε μήκος, μα και ΑΛΜΑΤΑ σε ύψος τα περιοδικά και οι εφημερίδες, που βγάζουν τα σχολεία μας στο λιακωτό της δημοσιότητας!

Με τη γενικότερη αυτή σκέψη στον νου μου πήρα την απόφαση για τον σημερινό Παιδότοπο που φιλοξενεί δείγματα απ’ το τελευταίο, το με αρ. 14 τεύχος του “διΑλειΜΑΤΟΣ”, που καλύπτει τους πρώτους μήνες της φετινής σχολικής χρονιάς.

Να’ ναι καλά ο γνωστός στους αναγνώστες της σελίδας, δάσκαλος Μανόλης Κουναλάκης για την συνεργασία...

Και βέβαια συγχαρητήρια σε μαθητές και δασκάλους, εξ’ ονύχων ο λέων!

**Σας χαιρετώ με αγάπη
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος**

Παγκόσμια Ημέρα ΑμεΑ

Η 3η Δεκεμβρίου είναι ημέρα αφιερωμένη στα άτομα με αναπηρίες. Οι μαθητές αρχικά ενθουσιάστηκαν βλέποντας αντίγραφα από αυθεντικούς πίνακες ζωγραφισμένους με το πόδι ή το στόμα. Επειτα, έγινε μία παρουσίαση σχετικά με τις διάφορες μορφές αναπηρίας όπως η τύφλωση, η κινητική αναπηρία, η βαρηκοΐα, η κώφωση. Μετά από μία δημιουργική συζήτηση οι μαθητές παρακολούθησαν μία ταινία με τίτλο “Το καναρινί ποδήλατο”.

Η ταινία είχε ως πρωταγωνιστή έναν μαθητή της ΣΤ’ δημοτικού με νοητική καθυστέρηση ο οποίος ξεδίπλωσε το ταλέντο του φτιάχνοντας μόνοι του ένα όμορφο καναρινί ποδήλατο. Τέλος, τα παιδιά έπαιξαν ένα θεατρικό παιχνίδι μπαίνοντας στη θέση ενός ανθρώπου με κάποιου είδους αναπηρία που στόχο είχε την ενσυναίσθηση και ευαισθητοποίησή των πρώτων σχετικά με τα άτομα αυτά. Μέσα από τις ενασχολήσεις αυτές παραδεχτήκαμε πως ο κόσμος θα ήταν βαρετός και μονότονος αν ήμασταν όλοι ίδιοι. Η διαφορετικότητα είναι που μας κάνει μοναδικούς!

Junior επιστήμονες

Στις 10 Νοεμβρίου 2018 τα Εκπαιδευτήριά μας συμμετείχαν στην έκθεση “Junior Επιστήμονες” που διοργάνωσε και φέτος το Πολυτεχνείο Κρήτης και εκπροσώπησαν μαζί με άλλα 3 σχολεία την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του Νομού Χανίων.

Οι μαθητές των Ε’ και Στ’ τάξεων, επιθυμώντας “να σχεδιάσουν ένα πράσινο μέλλον”, πρόβαλαν συναρμολογούμενες διατάξεις σχετικές με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και την ανακύκλωση.

Οι κατασκευές αυτές αφορούσαν τη χρήση του ανέμου, του ύδατος και της ηλιακής ακτινοβολίας στην παραγωγή ενέργειας. Έγινε επίσης επίδειξη της ρομποτικής κατασκευής-βραχίονα EV3 Lego Mindstorms, η οποία είναι προγραμματισμένη να διαχωρίζει τα ανακυκλώσιμα υλικά χαρτί, αλουμίνιο, γυαλί.

Οι μαθητές μας εντυπωσίασαν τους μικρούς και μεγάλους επισκέπτες του περιπέτερου μας, που άκουγαν με προσοχή και ενθουσιασμό όλα αυτά που είχαν να τους περιγράψουν για τις συναρμολογούμενες διατάξεις που επιμελήθηκαν.

Διαφορετικότητα - Ισότητα - Αναπηρία

Στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης και με αφορμή την ημέρα “Τέχνης και Αναπηρίας” ασχοληθήκαμε με τα άτομα με αναπηρίες, δουλεύοντας με το παραμύθι “Φένια, η αγαπημένη των ήχων” της Γιώτας Αλεξάνδρου. Οι μαθητές προβληματίστηκαν με την ιστορία της Φένιας, καλλιέργησαν την ενσυναίσθησή τους και ανέφεραν και οι ίδιοι περιστατικά ατόμων με αναπηρία που γνώριζαν. Στη συνέχεια πραγματοποιήσαμε μια από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο βιβλίο. Με ένα μαντίλι ένας-ένας οι μαθητές έκλεισαν τα μάτια τους και κλήθηκαν να αναγνωρίσουν διάφορα αντικείμενα μέσα από μία τσάντα. Με αυτόν τον τρόπο μπήκαν στη θέση ενός ατόμου με προβλήματα όρασης και κατάφεραν να έρθουν σε επαφή με τον κόσμο των τυφλών ατόμων. Έπειτα, πραγματοποιήσαμε ένα παιχνίδι εμπιστοσύνης. Οι μαθητές σε ζευγάρια (ο ένας με κλειστά ματιά και ο άλλος σε ρόλο οδηγού) διέσχισαν διάφορα μέρη του σχολείου, ώστε με αυτό τον τρόπο να δουν με τα μάτια ενός τυφλού.

Ελιά, πηγή ζωής και πολιτισμού

Η Δ’ τάξη πραγματοποίησε δύο εκπαιδευτικές επισκέψεις με αφορμή το σχέδιο εργασίας που υλοποιεί για την ελιά ως πηγή ζωής και πολιτισμού.

Αρχικά έγιναν πολλά μαθήματα στην τάξη που αφορούσαν την αξία της ελιάς στη μυθολογία, την τέχνη και τη θρησκεία. Ακολούθησαν πληροφορίες για τη διαδικασία επεξεργασίας του ελαιόκαρπου. Για τον

λόγο αυτό αποφασίσαμε να δούμε πώς γίνεται αυτό σήμερα και πώς γινόταν παλιά. Έτσι επισκεφτήκαμε το σύγχρονο ελαιοτριβείο της Τέρα Κρέτα.

Εκεί τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να δουν από κοντά όλη τη διαδικασία και στη συνέχεια να κάνουν μία δραστηριότητα γευσιγνωσίας, από την οποία κατανόησαν τα χαρακτηριστικά του ποιοτικού ελαιόλαδου. Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε την αρχαιότερη ελιά του κόσμου, την αρχαία ελιά στις Βούβες που θεωρείται ότι είναι μεταξύ 2.500 έως 5.000 ετών. Εκεί γνωρίσαμε, μέσα από το μουσείο που υπάρχει, τον τρόπο επεξεργασίας του ελαιόκαρπου σε παλιότερες εποχές. Ήταν σίγουρα μια γεμάτη μέρα, κατά

την οποία τα παιδιά έλαβαν πλούσια ερεθίσματα. Ακολούθησε παραγωγή γραπτού λόγου σχετικά με τις επισκέψεις αυτές. Παράλληλα τα παιδιά είχαν χωριστεί σε ομάδες εργασίες και προετοίμαζαν την παρουσίασή τους, που έγινε πριν το κλείσιμο για τις γιορτές. Πιο συγκεκριμένα τα παιδιά χωρίστηκαν σε 5 ομάδες. Κάθε ομάδα έπρεπε να γράψει ένα κείμενο, να κάνει μία ζωγραφιά και μία έκπληξη σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα κάθε φορά. Τα θέματα ήταν τα εξής: Η ελιά στη μυθολογία, Η ελιά στη ζωγραφική, Η ελιά στην ποίηση. Η ιστορία της ελιάς και, τέλος, Η καλλιέργεια της ελιάς. Τα παιδιά παρουσίασαν ενδιαφέροντα πληροφοριακά κείμενα, όμορφες ζωγραφιές και πολύ πρωτότυπες κατασκευές. Έτσι έμαθαν πολλά για την ελιά ως πηγή ζωής και πολιτισμού και παράλληλα εξασκήθηκαν στην ομαδική εργασία.

Τα Εκτάκια υιοθετούν τα Πρωτάκια

Κάθε πρωτάκι του σχολείου μας “υιοθετείται” στην αρχή της χρονιάς από ένα εκτάκι με απώτερο στόχο αφενός την ομαλή προσαρμογή των μικρών μαθητών μας στο νέο τους σχολικό περιβάλλον και αφετέρου τη δημιουργία φιλικών σχέσεων μεταξύ διαφορετικών ηλικιακών ομάδων.

Συγκεκριμένα, κάθε παιδί της Στ’ τάξης ανέλαβε να προστατεύει ένα ή δύο παιδιά της Α’ τάξης, να τα καθοδηγεί και να τα βοηθάει καθ’ όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Την Παρασκευή 26 Οκτωβρίου ξεκινήσαμε τις διατημηματικές μας δράσεις μέσα από παιχνίδια γνωριμίας των μαθητών των δύο τάξεων.

Εμείς και τα συναισθήματά μας

Στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης οι μαθητές της Α’ τάξης υλοποίησαν το διαθεματικό σχέδιο εργασίας “Εμείς και τα συναισθήματά μας”. Τα παιδιά μέσα από διάφορες δραστηριότητες είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν, να εκφράσουν και να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους, με απώτερο στόχο την επικοινωνία, τη συνεργασία με τα μέλη της ομάδας τους και τη λύση των συγκρούσεων.

Αρχικά, διαβάσαμε το παραμύθι “Η παλέτα των συναισθημάτων”, συζητήσαμε για τα συναισθήματα που έδειξε ο ζωγράφος στη Συναισθηματικούλα και απεικονίσαμε ότι ένιωθε κάθε φορά η πρωίδα μας. Επειτα, παίξαμε παντομίμα με τα συναισθήματά μας και κατασκευάσαμε “Τη λίμνη των χαρούμενων συναισθημάτων”. Συνειδητοποιήσαμε, λοιπόν, ότι τα συναισθήματά μας ποικίλουν και μάθαμε να αναγνωρίζουμε τις διαφορετικές εκφράσεις κάθε συναισθήματος παίζοντας το παιχνίδι “Τα αγαλματάκια”. Στο παιχνίδι αυτό, τα παιδιά χωρισμένα σε ομάδες περπατούσαν στον χώρο προσπαθώντας να αναπαραστήσουν ένα συναισθημα. Στη συνέχεια, είδαμε την ταινία “Τα μυαλά που κουβαλάς” και δημιουργήσαμε ένα κολάζ με τίτλο “Εμείς και τα συναισθήματά μας”. Επιπλέον, κατανοήσαμε το συναισθημα του θυμού παίζοντας το παιχνίδι “Γνωρίζω τον θυμό μου”. Έτσι, συνειδητοποιήσαμε ότι αυτό που επικρατεί σε μία σύγκρουση είναι ο θυμός και μάθαμε τρόπους για να νικήσουμε “τον δράκο του θυμού”. Τέλος, μέσα από την ομαδική δραστηριότητα “Θέλω να στο πω” καταλάβαμε ότι, όταν νιώθουμε πιεσμένοι και φορτισμένοι με πράγματα και συναισθήματα που μας δυσκολεύουν, είναι βοηθητικό να μοιραζόμαστε την αγωνία μας με κάποιον που μας νοιάζεται. Κατανοήσαμε, λοιπόν, ότι τα συναισθήματά μας αλλάζουν συνεχώς αλλά όλα είναι αποδεκτά, είτε αυτά είναι ευχάριστα είτε είναι δυσάρεστα.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *CYDONIA oblonga* (Κυδωνία η επιμήκης) και ανήκει στην οικογένεια των Ροδιδών. Φύεται στη δυτική Ασία, Αραβία και ανατολική Μεσόγειο.

Κυδωνιά

Είναι μικρό φυλλοβόλο δέντρο που το ύψος του κυμαίνεται από 3 έως 8 μέτρα. Έχει κορμό και κλάδους ελαφρά στρεβλούς, με μεγάλα ωοειδή φύλλα επαλλάσσοντα, ακέραια, λευκωπά-ερίωδη από κάτω και πράσινα από πάνω. Άνθη μεγάλα, μονήρη, λευκά ή ρόδινα, με 5 πέταλα και καρπός κίτρινος, μεγάλος, ποικιλόμορφος, στην αρχή μαλλιαρός και κατόπιν λείος. Με πολλά σπέρματα μαύρα. Σάρκα σκληρή, στυφή, μέτρια, γλυκιά με ευχάριστο άρωμα. Είναι είδος ερμαφρόδιτο και επικονιάζεται από τις μέλισσες.

Ζει μέχρι και 50 χρόνια.

Οι κυριότερες ποικιλίες που καλλιεργούνται στον ελληνικό χώρο είναι τα μηλοκύδωνα ή ψωμοκύδωνα, η πορτογαλική (Del Portogallo) και η μαμουθ, με πολύ μεγάλο καρπό, που χρησιμοποιείται στη ζαχαροπλαστική και ως επιτραπέζιο.

Ιστορικά στοιχεία

Η Κυδωνιά είναι ένα δέντρο που καλλιεργείται εδώ και αιώνες για τους αρωματικούς βρώσιμους καρπούς του.

Εισήχθη στην Ελλάδα από τους αρχαίους χρόνους (πιθανά από Καύκασο ή Ιράν). Ο καρπός του δέντρου ήταν αφιερωμένος στη θεά Αφροδίτη. Για τον λόγο αυτό τον ονόμαζαν και «μήλο της Αφροδίτης».

Διοσκουρίδης, Θεόφραστος και Αθηναίος αναφέρονται στο φυτό. Τους καρπούς του δέντρου τους διέκριναν σε Κυδωνία μήλα (μικρά, περιφερή και εύοσμα) και τα Στουθρία (μεγαλύτερα και εύχρηστα). Από τους καρπούς του δέντρου έβγαζαν τον Κυδωνίτη οίνο ή οίνος δια μήλινο που είχε θεραπευτικές ιδιότητες, το μήλινο έλαιο, μήλινο μύρο, ροδόμηλο, υδρόμηλο, μηλόμελι και μηλοπλακούς (πιθανόν το σημερινό κυδονόπαστο).

Ο Νίκανδρος (2ος αιώνας π.Χ.) αναφέρει την Κυδωνιά στα «Αλεξίφάρμακα». Παλαιότερα πίστευαν πως το δέντρο προστατεύει από τις κακές επιρροές και αναφέρεται σε πολλά κείμενα της Βίβλου. Επί αιώνες το θεωρούσαν σύμβολο της αγάπης.

Στην Κρήτη ήταν δέντρο γνωστό για τις θεραπευτικές του ιδιότητες.

Θεωρούσαν τον καρπό της Κυδωνιάς «ξαρρωστικό» -δηλαδή διώχνει την αρρώστια- και δεν έλειπε από κανένα σπίτι. Έκαναν τα κυδωνία «κρεμανταλιές (ορμαθούς) και τα κρεμούσαν από το μεσοδόκι του σπιτιού. Όταν επισκεπτόντουσαν κανένα άρρωστο του κρατούσαν και ένα κυδώνι. Ο άρρωστος έπρεπε να μασήσει το κυδώνι και να καταπιεί μόνο το ζουμί του καρπού. Τα Κυδωνοκούκουδα (σπόρους) τα έβραζαν με λίγη ζάχαρη και έκαναν ένα αποτελεσματικό σιρόπι για τον βήχα. Τα έβραζαν επίσης σε λάδι για να κάνουν ένα μίγμα κατά της τριχόπτωσης.

Στη λαϊκή ιατρική τα κυδωνία είχαν μεγάλη εκτίμηση. Το ποτό που φτιάχνανε με κυδωνία κομμένα μέσα σε κρασί δυναμώνανε τους ηλικιωμένους και τους ασθενείς. Το ποτό αυτό το θεωρούσαν πως δρα εναντίον της χαλαρότητας των γεννητικών οργάνων των γυναικών και την πτώση των μαστών.

Τα βρασμένα Κυδωνία σε κατάπλασμα τα χρησιμοποιούσαν κατά της προπτώσεως του απηυθυμένου και κατά της πτώσης των μα-

στών. Τα σπέρματα τα χρησιμοποιούσαν για τις αιμοπτώσεις, μητρορραγίες, μηνορραγίες και αιμορροΐδες. Επίσης χρησιμοποιούσαν γλίσχροσμα των σπόρων για να θεραπεύσουν τις χιονίστρες, το ξηρό και σκασμένο δέρμα, τα καψίματα του δέρματος και τους ερεθισμούς των ματιών.

Συστατικά - χαρακτήρας

Οι σπόροι του φυτού είναι πλούσιοι σε γλίσχροσμα, μία ζελατινώδη ουσία που λειτουργεί υπακτικά (όπως οι λιναρόσποροι) και ανακουφίζουν τις διάφορες φλεγμονές του πεπτικού συστήματος. Παλαιότερα το χρησιμοποιούσαν για την ανακούφιση των δυσουρικών ενοχλημάτων.

Οι καρποί περιέχουν τανίνες, μηλικό οξύ, σάκχαρο, αζωτούχα ουσία, ηκτική, ξυλώδεις ουσίες, αιθέριο έλαιο και βιταμίνη C. Οι σπόροι περιέχουν αμυγδαλίνη, εμουλοσίνη, άμυλο, λίπος, μη πεπτικό έλαιο και μία γομώδη ουσία που ονομάζεται κυδωνίνη. Από την ουσία αυτή οι κουρείς παρασκεύαζαν τη μαντολίνη, που γυάλιζε τα μαλλιά. Πρόσθεταν δηλαδή στην κυδωνίνη λίγο οινόπνευμα και άρωμα και έκαναν ένα είδος μπριλλαντίνης.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει Απρίλιο και Μάιο. Οι σπόροι ωριμάζουν τον Νοέμβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται οι σπόροι και οι καρποί.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το δέντρο προσφέρει σημαντικά θρεπτικά συστατικά και είναι εξαιρετική τροφή που απομακρύνει την κούραση και την ατονία, ενώ βοηθά στην ανάρρωση.

Οι καρποί είναι στυπτικοί και θρεπτικοί.

Οι σπόροι είναι αντιφλεγμονώδεις, μαλακτικοί και υπακτικοί.

Σε εσωτερική λήψη οι καρποί βοηθούν στην ανάρρωση, σε προβλήματα διάρροιας και δυσεντερία.

Οι σπόροι είναι αποτελεσματικό και ήπιο υπακτικό σε περιπτώσεις δυσκοιλιότητας και ένα καταπραυντικό στυπτικό σε παθήσεις όπως η γαστρίτιδα και η εντερίτιδα. Είναι επίσης αποτελεσματικό στον ξηρό, ερεθιστικό βήχα όταν χρειάζομαστε ένα αποχρεμπτικό.

Έγχυμα και σιρόπι Κυδωνιών λαμβάνεται σε αιμοπτυσία, διάρροια και κατά των χρόνιων εμέτων.

Ζελέ Κυδωνιών είναι ωφέλιμο στην καθημερινή διατροφή για όσους υποφέρουν από χρόνια διάρροια.

Κρασί που παρασκευάζεται από Κυδωνία είναι αποτελεσματικό σε γαργαρισμούς κατά των φλεγμονών της στοματικής κοιλότητας.

Εξωτερικά οι σπόροι είναι χρήσιμοι σε εγκαύματα, ξηροδερμία και φλεγμονές της στοματι-

μονές της στοματικής κοιλότητας. Επίσης, επιθέτονται σαν κατάπλασμα και αποτελούν συστατικό κρεμών και λουσίων για εγκαύματα ή ξηροδερμία.

Σε δύο ποτήρια νερό ρίχνουμε ένα κουταλάκι του τσαγιού σπόρους και βράζουμε για 10 λεπτά. Το αφήνουμε σε ηρεμία για 15 ακόμη λεπτά και στη συνέχεια σουρώνουμε και κάνουμε γαργαρισμούς ή το πίνουμε κατά την διάρκεια της ημέρας. Οι σπόροι όμως μπορούν να παρασκευαστούν ως έμβρεγμα. Βάζουμε τους σπόρους να μουλιάσουν στο νερό για 3 έως 5 ώρες, ώστε να δημιουργηθεί ένα διάλυμα του γλίσχρασματος που υπάρχει στο εσωτερικό τους περίβλημα. Το ρόφημα αυτό αφού το σουρώσουμε το πίνουμε όταν χρειάζεται ή μέχρι τρεις φορές την ημέρα. Το τσάι των φύλλων παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό και το αφήνουμε σκεπασμένο για 5-10 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε

έως τρία φλιτζάνια ημερησίως για πρόβλημα διάρροιας ή το χρησιμοποιούμε εξωτερικά για πλύσεις ενάντια στην λευκόρροια.

Προφυλάξεις

Δεν αναφέρονται παρενέργειες του βοτάνου από την χρήση του.

Πρέπει όμως να γνωρίζουμε ότι ο σπόρος σε μεγάλες ποσότητες είναι δηλητηριώδης. Όπως και πολλά από τα είδη της οικογένειας Rosaceae περιέχει υδροκυάνιο (αυτή είναι η ουσία που δίνει τα αμύγδαλα τη χαρακτηριστική γεύση τους). Σε μικρές ποσότητες, το κυανιούχο υδρογόνο έχει αποδειχθεί ότι διεγείρει την αναπνοή και βελτιώνει την πέψη, υποστηρίζεται επίσης ότι είναι επωφελής για τη θεραπεία του καρκίνου. Εντούτοις, μπορεί να προκαλέσει αναπνευστική ανεπάρκεια και ακόμη και θάνατο. Κατά συνέπεια τηρούμε απλά τον κανόνα της χρήσης των βοτάνων. Παίρνουμε την σωστή δοσολογία και αποφεύγουμε την υπερκατανάλωση.

κής κοιλότητας. Το έγχυμα των φύλλων του βοτάνου βοηθά σε προβλήματα διάρροιας και σε πλύσεις σε πρόβλημα λευκόρροιας.

Το έμβρεγμα των φύλλων χρησιμοποιείται για τις αιπνίες, τις νευρασθένειες, τις ταχυκαρδίες, το σπασμωδικό βήχα και τον κοκίτη.

Τα κυδωνία όταν κοπούν κομμάτια και τεθούν μέσα σε άσπρο κρασί και μείνουν αρκετές ημέρες, φτιάχνουν ένα θαυμάσιο ποτό για να δυναμώνουν οι ηλικιωμένοι ή όσοι αναλαμβάνουν από αρρώστια. Θεωρείται αφροδισιακό για τις γυναίκες.

Παρασκευή και δοσολογία

Οι σπόροι παρασκευάζονται ολόκληροι ως αφέψημα για να απελευθερωθεί το γλίσχροσμα και να γίνουν στοματικές πλύσεις για φλεγ-

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

«...Θυμάμαι πάντα μια φράση του Λουντέμη, νομίζω στις Κερασιές του, ότι ο δημιουργός το πλάσιμο κάθε του ήρωα το κάνει ξεφυλλίζοντας τον εαυτό του. Και αυτό είναι σωστό γιατί για να γράψεις για κάτι, πρέπει να το γνωρίζεις καλά. Κανείς ωστόσο δεν τοποθετεί τον εαυτό του απόλυτα στον ήρωά του καθώς τότε θα μιλούσαμε για ένα είδος αυτοβιογραφίας και όχι για μυθοπλασία. Είναι νομίζω και ζήτημα άμυνας του καθενός μας το να μην εκθέτουμε σε κοινή θέα τον εαυτό μας γυμνό».

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΘΟΥΛΑΚΗΣ

«Με τη μυθοπλασία ο άνθρωπος “δραπετεύει” από τη μία ζωή που του δόθηκε»

Ο Άγγελος Ποθουλάκης μέσα από την πρώτη του νουβέλα με τίτλο “Η παραίτηση”, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις “Ραδάμανθς”, έρχεται να συστηθεί στο λογοτεχνικό κοινό και να μας αποκαλύψει κάτι από το προσωπικό του σύμπαν. Με γραφή μεστή, εντυπωσιακά ώριμη για τα μόλις 26 του χρόνια, μας αφηγείται μια ιστορία που ισορροπεί ανάμεσα στον ρεαλισμό και την ονειροπόληση. Με μια διεισδυτική ματιά που κάποιες φορές με σύμμαχο τον σαρκασμό ξεσκεπάζει τον κοινωνικό καθωσπρεπισμό κι άλλες με την τρυφερότητα ενός ποιητή αγκαλιάζει τις τραγικές στιγμές της ανθρώπινης ύπαρξης. Το πρώτο λογοτεχνικό δείγμα του Άγγελου Ποθουλάκη, ο οποίος κουβαλάει στις αποσκευές του και την έκδοση ποιημάτων “Κύκλος, Ανοικτός” (εκδ. Ζαχαράκης), αφήνει πολλές υποσχέσεις για το μέλλον.

Θα ήθελα Άγγελε να ξεκινήσουμε την κουβέντα μας από τον πρωταγωνιστή της “Παράιτησης”. Προσωπικά μου έβγαλε κάτι “καρυωτακικό”. Ένας άνθρωπος που ασφυκτιά, βρίσκει καταφύγιο στον σαρκασμό, αναδιπλώνεται διαρκώς μέσα του. Από τι υλικά έπλασες τον ήρωά σου και πόσο έχει δανειστεί στοιχεία της δικής σου προσωπικότητας;

Ο σαρκασμός πάντα γοητεύει γιατί αποδομεί τον στόχο του βελούδινα, «με το γάντι» που λέμε. Και ακριβώς επειδή κανείς ασφυκτιά και έχει γευτεί την βαθύτερη πίκρα, είναι ικανός να σαρκάζει.

Τώρα, σε ό,τι αφορά τα δανεικά στοιχεία στον ήρωα, θυμάμαι πάντα μια φράση του Λουντέμη, νομίζω στις Κερασιές του, ότι ο δημιουργός το πλάσιμο κάθε του ήρωα το κάνει ξεφυλλίζοντας τον εαυτό του. Και αυτό είναι σωστό γιατί για να γράψεις για κάτι, πρέπει να το γνωρίζεις καλά. Κανείς ωστόσο δεν τοποθετεί τον εαυτό του απόλυτα στον ήρωά του καθώς τότε θα μιλούσαμε για ένα είδος αυτοβιογραφίας και όχι για μυθοπλασία. Είναι νομίζω και ζήτημα άμυνας του καθενός μας το να μην εκθέτουμε σε κοινή θέα τον εαυτό μας γυμνό· πέρα από την περίπτωση φυσικά που πάσχουμε από επιδειξιμανία.

Αλλωστε, από ένα σημείο και έπειτα στη διαδικασία δημιουργίας του, ο κάθε ήρωας αποκτά προσωπικότητα, αυτονομείται και δεν καθοδηγείται μονάχα αλλά και καθοδηγεί ο ίδιος τον δημιουργό. Το υλικό είναι ο άνθρωπος σήμερα. Όπως τον βλέπω μέσα μου, γύρω μου και, με τη λειψή γνώση που διαθέτω για αυτόν, όπως τον φαντάζομαι ότι είναι.

Δεν σου κρύβω ότι μου έκανε μεγάλη εντύπωση η λογοτεχνική σου γλώσσα. Τι βρήκα πολύ ώριμη: ζωντανή αλλά κουβαλώντας συγχρόνως και κάτι “κλασικό”. Αναρωτιέμαι αν ένας συγγραφέας βρίσκει την προσωπική του γραφή όταν πια αποτινάξει από πάνω του τις επιρροές που έχει δεχθεί από τους αγαπημένους του λογοτέχνες. Εσένα αισθάνεσαι να σε “βαραίνουν” τα διαβάσματά σου όταν γράφεις;

Η αυτονόμηση από το «βάρος» των αναγνωσμάτων του αποτελεί το δυσκολότερο έργο που πρέπει να φέρει εις πέρας οποιοσδήποτε γράφει.

Θα πρέπει να σταθεί ακούραστος και εμμονικός ως προς το να βρει ποια είναι η γλώσσα εκείνη που θα υποστηρίξει το περιεχόμενό του έργου του αλλά και την οποία θα είναι ταυτόχρονα ικανός να χειριστεί.

Εν τέλει, για να ολοκληρωθεί λογοτεχνικά, θα πρέπει να μπορεί σε μία ημέρα να διαβάζει Ταχτσή και Ροΐδη, και το ίδιο βράδυ να είναι ικανός να συνεχίζει να γράφει με το δικό του ύφος, εκείνο που τον ίδιο τον ικανοποιεί όχι μόνο ως μέσο της μυθοπλασίας του, αλλά και ως αδιαπραγμάτευτο σκοπό της ίδιας της λογοτεχνίας. Εγώ φυσικά απέχω παρασάγγας από την ιδανική αυτή θέση, δεν το συζητώ.

«Η ανάδειξη της σύγχρονης λογοτεχνίας εναπόκειται σε όλους εμάς που αγαπάμε τις καταβολές της. Όπως έγραφε ο Καμύ στο Καλοκαίρι του: Είναι μάταιο να κλαίμε για το πνεύμα, χρειάζεται να δουλέψουμε για χάρη του»

Εδώ και πολλά χρόνια το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης φαίνεται να επιβάλλουν μια νέα λογική επικοινωνίας. Λέξεις και φράσεις αποσπασματικές, χωρίς αναγκαστικά κάποιον ειρμό ή βάθος, κείμενα κατά κανόνα μικρά. Άραγε η λογοτεχνία, όπως την ξέρουμε, ως ολοκληρωμένες ιστορίες με μια δομή, έχει μέλλον σε ένα τέτοιο τοπίο;

Η λογοτεχνία είναι μια τέχνη που έχει προχωρήσει ελάχιστα μέσα στην ιστορία. Ας αναλογιστεί κανείς πρώτα τον Θερβάντες και έπειτα το πόσο έχουμε προχωρήσει από τότε. Εδώ οι απαντήσεις ίσως να διαφέρουν. Κάποιοι θα ισχυριστούν ότι έχουμε οπισθοδρομήσει, άλλοι ότι έχουν γίνει μεγάλα βήματα, αλλά νομίζω ότι, στην ουσία της, η λογοτεχνία έχει μεταβληθεί ελάχιστα. Αυτό γιατί ελάχιστα έχει μεταβληθεί και η ανάγκη του ανθρώπου να ακούει, ή να διαβάζει εν προκειμένω, ιστορίες. Και αυτή την ανάγκη, τη ριζωμένη τόσο βαθιά μέσα στην ανθρώπινη ψυχή, δεν μπορεί φυσικά το διαδίκτυο και η επικοινωνία που αυτό κομίζει να την

εξαλείψει. Αυτό που σωστά επισημαίνετε αποτελεί απλώς άλλη μια εικόνα χαρακτηριστική της εποχής, μια εικόνα προχειρότητας δηλαδή. Μπορεί να μας πλήξει συνειδησιακά και γλωσσικά και, μέσω ημών ως εν δυνάμει αναγνωστών και δημιουργών, να επηρεάσει προσωρινά τη λογοτεχνία. Αλλά η αδιατάρακτη πορεία της από τον Θερβάντες στον Γκόγκολ, και από εκείνον στον Μπελ, αφήνει περιθώρια αισιοδοξίας. Η ανάδειξη της σύγχρονης λογοτεχνίας στην τελική, εναπόκειται σε όλους εμάς που αγαπάμε τις καταβολές της. Όπως έγραφε ο Καμύ στο Καλοκαίρι του: «Είναι μάταιο να κλαίμε για το πνεύμα, χρειάζεται να δουλέψουμε για χάρη του».

Κάθε μυθιστόρημα θα μπορούσε να ιδωθεί σαν μια προέκταση της πραγματικότητας ή και μια απόδραση από αυτήν. Είναι σαν να μοιραζόμαστε, συγγραφείς και αναγνώστες, το «χτίσιμο» ενός άλλου κόσμου. Τι είναι αυτό που τροφοδοτεί κατά τη γνώμη σου την ανάγκη του ανθρώπου για μυθοπλασία;

Η ανάγκη να ξεφύγει από τα στενά πλαίσια αυτής της μίας ζωής που του δόθηκε. Αλλά αν θέλουμε να προχωρήσουμε πέρα από αυτό το πρωτογενές κίνητρο, μπορεί κανείς να πει ότι διαβάζουμε για τον ίδιο λόγο που ακούμε κάποιον να μας μιλά. Γιατί έτσι θέτουμε στον εαυτό μας ερωτήματα, αναγνωρίζοντας το πόσα λίγα γνωρίζουμε για τη ζωή. Ερωτήματα που μας οδηγούν σε μια ελάχιστη ολοκλήρωση. Και πιο ολοκληρωμένοι πια, γυρίζουμε και προσπαθούμε να ξεπεράσουμε τα πλαίσια αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω. Σε αυτόν τον αέναο κύκλο είναι που βασίζεται και ανθίζει η ανάγκη μας για μυθοπλασία.

Παρότι νεαρός κουβαλάς ήδη στις συγγραφικές σου αποσκευές μια ποιητική συλλογή και μια νουβέλα, ενώ ταυτόχρονα σπουδάζεις στο Πολυτεχνείο Κρήτης. Ποια θα ήθελες να είναι η σχέση σου με τη συγγραφή; Τι θέση θα ήθελες να έχει στη ζωή σου τα επόμενα χρόνια;

Η σχέση με τη συγγραφή είναι μια σχέση άστατη. Ποτέ δεν ξέρει κανείς αν μια μέρα τον αφήσει στα κρύα του λουτρού, και βρεθεί να τριγυρνά συντετριμμένος στα σοκάκια σφίγγοντας παθιασμένα ένα μπουκάλι τζιν στο ένα χέρι και ένα μολύβι στο άλλο. Αλλά, για να σοβαρευτώ, αν καταφέρω να γράψω κάτι που, λογοτεχνικά μιλώντας, θα μου προσφέρει έστω την υπόνοια της ικανοποίησης, τότε θα ήμουν ευτυχής. Από τη γραφή βέβαια έως την έκδοση ο δρόμος είναι μακρύς. Πρόκειται για δύο διακριτές καταστάσεις η διαφορά των οποίων έγκειται στη διαφορά του να γράφεις για σένα και να κοινωνείς αυτό το κάτι σε άλλους. Αυτό που δεδομένα δεν θα στερηθώ τα επόμενα χρόνια είναι η απόλαυση της ανάγνωσης.

Η βιβλιοπαρουσίαση

Αφορμή για την κουβέντα μας με τον νεαρό Χανιώτη συγγραφέα υπήρξε η παρουσίαση – συζήτηση του βιβλίου του «Η παραίτηση» που θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα, 4 Φεβρουαρίου, στις 7 το απόγευμα στο βιβλιοπωλείο «Το Βιβλίο» (πλατεία Κολοκοτρώνη 29).

Στην εκδήλωση θα μιλήσουν για το βιβλίο η ψυχολόγος και ψυχοθεραπεύτρια Αθανασία Κοκκινάκη, ο συγγραφέας και υπεύθυνος των εκδόσεων «Ραδάμανθς» Χρήστος Τσαντής και ο συγγραφέας.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Τραμ 83

» Fiston Mwanza Mujila (μτφρ. Ρίτα Κολαίτη, εκδόσεις Καστανιώτη)

Η μόνιμη, στα όρια της εμμονής, έντασή μου σχετικά με την αφρικανική -στην προκειμένη περίπτωση- λογοτεχνία σχετίζεται με την ύπαρξη λογοτεχνικού ενδιαφέροντος σε επίπεδο γλωσσικό, τεχνοτροπίας, ύφους ή στυλιζαρίσματος, πέρα, δηλαδή, από το δεδομένο φολκλορικό και εξωτικό περιβάλλον ενός κόσμου ελάχιστα οικείου, που όμως, στην περίπτωση μου, δεν είναι συνήθως αρκετό ώστε αρχικά να με δελεάσει και εν συνεχεία να μου προσφέρει έντονη αναγνωστική απόλαυση. Για το Τραμ 83 μου μίλησαν δύο αναγνώστες που εμπιστεύομαι: παρέκαμψα τον πρόλογο και διάβασα τις πρώτες γραμμές:

Στην αρχή ήταν η πέτρα και η πέτρα έφερε την ιδιοκτησία και η ιδιοκτησία τον πυρετό της μεταλλοθηρίας, και η μεταλλοθηρία μια πλημμυρίδα ετερόκλητων ανθρώπων που κατασκεύασαν σιδηροδρομικές γραμμές στο βράχο, έπλασαν μια ζωή από φοινικόκρασο, επινόησαν ένα σύστημα, ένα κράμα από ορυχεία και εμπόριο.

Και ένιωσα πως εδώ υπήρχε κάτι διαφορετικό απ' ό,τι περίμενα, κάτι που θα με ενδιέφερε να διαβάσω.

Το Τραμ 83 είναι ένα μπαρ-εστιατόριο με πόρνες, στο κέντρο μιας αφρικανικής πόλης, της Πόλης-Χώρας, η οποία δεν κατονομάζεται και θα μπορούσε να είναι μία οποιαδήποτε μεγαλούπολη της ηπείρου. Στο Τραμ 83 μαζεύονται ετερό-

κλτες κοινωνικές ομάδες: πρώην παιδιά-στρατιώτες, ανήλικες πόρνες, περιφερόμενοι φοιτητές, ανύπαντρες μητέρες, μαθητευόμενοι μάγοι. Εκεί μαζεύονται και οι τουρίστες-καιροσκόποι, απ' όλα τα σημεία του πλανήτη, οι οποίοι καταφάνουν στην Πόλη-Χώρα για να εκμεταλλευτούν τον ορυκτό πλούτο, για να ξεδώσουν, να χορέψουν, να πιουν.

Στην Πόλη-Χώρα καταφάνει και ο Λισιέν, μία Παρασκευή βράδυ, μετά από αρκετές ώρες αναμονής στον Σταθμό του Βορρά. Ο Λισιέν είναι, ή προσπαθεί να είναι, επαγγελματίας συγγραφέας αντιμετώπισης με την ένδεια και τη λογοκρισία, ζει, ή προσπαθεί να ζει, έντιμα, θα μπορούσε άλλωστε γράφοντας ύμνους για τον στρατηγό να ζει πλουσιοπάροχα, εκείνος όμως δεν το θέλει. Ο Λισιέν, λοιπόν, περιδιαβαίνει έναν κόσμο παρακμής και παρανομίας, τον κόσμο της Πόλης-Χώρας.

Ο Μουζιλά, γεννημένος το 1981 στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, γράφει ένα μυθιστόρημα ποιητικού ρεαλισμού για να διηγηθεί την ιστορία του Λισιέν, και μέσω αυτής, την καθημερινότητα της Πόλης-Χώρας, τις μεγαλύτερες ή μικρότερες ιστορίες των κατοίκων και των τουριστών-καιροσκόπων της. Επιτυγχάνει ένα λογοτεχνικό αποτέλεσμα χωρίς να θυσιάζει την ιδιαιτερότητα του τόπου και των ανθρώπων του, χωρίς να αφήσει έξω από το μυθιστόρημα την πολιτική, αποφεύγοντας όμως τη στράτευση ή τη μιζέρια. Χρησιμοποιεί εντυπωσιακά τη γλώσσα, και μέσω αυτής -και σε συνδυασμό με τη χρήση του λάιτ μοτίβ- δημιουργεί μία αίσθηση αιώρησης πάνω από την πραγματικότητα, χωρίς όμως αυτό -σε καμία περίπτωση- να οδηγεί σε ωραιοποίηση των σκληρών καταστάσεων. Στο πρόσωπο του Λισιέν συγκεντρώνονται οι φόβοι και οι ελπίδες όλων εκείνων που, ανεξαρτήτως τόπου, μάχονται να ζήσουν διαφορετικά, ακολουθώντας έναν προσωπικό κώδικα ηθικών αξιών, και αυτό ακριβώς τον μετατρέπει σε έναν ήρωα οικουμενικό και γνώριμο.

Το Τραμ 83 δεν είναι απλώς αφρικανική λογοτεχνία. Είναι σπουδαία λογοτεχνία.

υγ. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, στην περίπτωση του Μουζιλά, παρουσιάζει το γεγονός πως -σύμφωνα με δήλωσή του- δεν γράφει στη γλώσσα της μητέρας του, τα σουαχίλι, αλλά στη γλώσσα του πατέρα του, τα γαλλικά, "μία αποικιοκρατική γλώσσα".

Δέκα χρόνια ηλεκτρονικού βιβλίου στην Ελλάδα

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Δέκα χρόνια συμπληρώνει φέτος η παρουσία στην Ελλάδα των ηλεκτρονικών βιβλίων για το ευρύ αναγνωστικό κοινό. Με αυτήν την ευκαιρία η Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα του Βιβλίου οργανώνει τη Δευτέρα 4 Φεβρουαρίου στις 20:30 στο βιβλιοπωλείο «Ιανός» συζήτηση στην οποία συμμετέχουν οι Νίκος Αργύρης (εκδόσεις Ίκαρος), Σωκράτης Καμπουρόπουλος (πρώην υπεύθυνος Παρατηρητηρίου Ψηφιακού Βιβλίου του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου), Αργύρης Καστανιώτης (εκδόσεις Καστανιώτη) και Φίλιππος Τσιμπόγλου (γενικός διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος). Συντονίζει ο Μιχάλης Καλαμαράς (ιδρυτής του website Ηλεκτρονικός Αναγνώστης - Anagnostis.gr).

Χαιρετισμό θα απευθύνει η Εριφύλη Μαρωνίτη (διαχειρίστρια έργου της Αθήνας 2018 Παγκόσμιας Πρωτεύουσας Βιβλίου και συντονίστρια του Δικτύου Πολιτισμού του Δήμου Αθηναίων).

«Σκοπός της εκδήλωσης», λέει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο Μιχάλης Καλαμαράς, «είναι να αναθερμάνει τη συζήτηση για το ηλεκτρονικό βιβλίο στην Ελλάδα, αλλά και να αναδείξει άγνωστες πτυχές των δραστηριοτήτων που έχουν αναλάβει ιδιωτικοί φορείς και δημόσιοι οργανισμοί».

Τι ακριβώς συνέβη με το ηλεκτρονικό βιβλίο στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια των τελευταίων δέκα ετών;

«Η ιστορία ξεκινά από τότε που αρχίζει να είναι διαθέσιμο στην αγορά το πρώτο Kindle, η πρώτη συσκευή ανάγνωσης για το ηλεκτρονικό βιβλίο», απαντά ο Μιχ. Καλαμαράς:

«Η αλήθεια είναι πως σε όλο αυτό διάστημα δεν είδαμε ποτέ οι ηλεκτρονικές πωλήσεις να υπερβαίνουν τις έντυπες, αν και έχουν παρατηρηθεί αξιοσημείωτες επιδόσεις σε μεμονωμένους τομείς (το ηλεκτρονικό δοκίμιο, ας πούμε, τα έχει πάει καλύτερα από την ηλεκτρονική λογοτεχνία). Οι λόγοι γι' αυτόν τον περιορισμό είναι πολλοί. Ο πιο βασικός είναι πως δεν μπόρεσε να κυριαρχήσει στα καθ' ημάς ένα ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο-πρωταθλητής με όλο το εύρος υπηρεσιών που είναι δυνατόν να προσφέρει στον μέσο αναγνώστη. Παρ' όλα αυτά, και παρ' όλες τις υστερήσεις και τις ελλείψεις τους, ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία υπάρχουν.

Ένα άλλο θετικό στοιχείο είναι η εξέλιξη των υπηρεσιών δανεισμού ηλεκτρονικών βιβλίων, όπως το Ηλεκτρονικό Αναγνωστήριο της Εθνικής Βιβλιοθήκης, που αυτή τη στιγμή διαθέτει 3000 τίτλους. Να προσθέσω και μιαν ακόμα πρόοδο, που είναι η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συλλογών ακαδημαϊκών βιβλίων. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση και η ακαδημαϊκή έρευνα συνέβαλαν καθοριστικά προς αυτή την κατεύθυνση, κυρίως μέσω των εξ αποστάσεως μεταπτυχιακών σπουδών».

Βιβλία

Επιμέλεια: ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΗ

Ο ρυθμός του κόσμου

Αλέξης Πάρνης

Εκδόσεις: Καστανιώτη

Δεκαετία του '50. Ο Γιάννης Δερβένης, χαρισματικός ποιητής και με μια λαμπρή βραχύβια καριέρα σεναριογράφου στο Χόλιγουντ στο ενεργητικό του, είναι καταδικασμένος για ένα φόνο που δεν ήθελε να γίνει και εκτελεί την ποινή του στις Φυλακές Νέας Αλικαρνασσού. Επίσης φυλακισμένη, για πολιτικούς όμως λόγους, είναι και η Σοφία Καστρινού, που τον είχε σώσει από ναυάγιο. Τους χωρίζουν πολλά, αλλά τους ενώνουν η αλληλεγγύη και η μουσική, ο Σοπέν, ο Μπετόβεν, ο Σούμπερτ. Ο Γιάννης Καστρινός, αδελφός της Σοφίας και πρώην αντάρτης του Δημοκρατικού Στρατού, ζει ως καταξιωμένος ποιητής στη Σοβιετική Ένωση. Μέσω του φίλου του Παντελή Ντόκα, που είχε πολεμήσει επίσης στον Ελληνικό αλλά και στον Ισπανικό Εμφύλιο, έρχεται σε επαφή με τον Δερβένη. Μέσα από την ποίηση, θα γίνουν φίλοι.

Η σχέση της Σοφίας Καστρινού και του Γιάννη Δερβένη παρασύρεται από το ποτάμι της Ιστορίας. Οι δραματικές εξελίξεις στην Ελλάδα, η χούντα, η εξέγερση του Πολυτεχνείου και η κυπριακή τραγωδία θα γίνουν το φλεγόμενο φόντο όπου οι αντοχές τους αλλά και οι ιδεολογικές διαφορές τους θα δοκιμαστούν. Ο ρυθμός του κόσμου είναι το τρίτο μέρος της τριλογίας του Αλέξη Πάρνη, που άρχισε με την Οδύσσεια των διδύμων και συνεχίστηκε με το Ο άλλος εμφύλιο.

Η σχέση της Σοφίας Καστρινού και του Γιάννη Δερβένη παρασύρεται από το ποτάμι της Ιστορίας. Οι δραματικές εξελίξεις στην Ελλάδα, η χούντα, η εξέγερση του Πολυτεχνείου και η κυπριακή τραγωδία θα γίνουν το φλεγόμενο φόντο όπου οι αντοχές τους αλλά και οι ιδεολογικές διαφορές τους θα δοκιμαστούν. Ο ρυθμός του κόσμου είναι το τρίτο μέρος της τριλογίας του Αλέξη Πάρνη, που άρχισε με την Οδύσσεια των διδύμων και συνεχίστηκε με το Ο άλλος εμφύλιο.

Το στρατόπεδο της σιωπής

Νίκος Σβέρκος

Εκδόσεις: Κέδρος

Από ένα χωριό της Ρούμελης σε μια μεγάλη αθηναϊκή εφημερίδα, και από το Βερολίνο στο σοβιετικό Ειδικό Στρατόπεδο 2. Και πάλι πίσω στην Αθήνα.

Ο μεσήλικας δημοσιογράφος Πάνος Δαφνίτης αφηγείται μέσα από επιστολές την ιστορία της ζωής του. Μιλά για τον ερχομό του στην Αθήνα, τις ημέρες και τις νύχτες στο Βερολίνο του Χίτλερ και του πολέμου, τις γυναίκες που θαύμασε, τη σύλληψή του και τον εγκλεισμό του στο στρατόπεδο της σιωπής, την επιστροφή του από τον κόσμο των νεκρών, την καθημερινότητά του στην εφημερίδα. Η πρόωρη δύση της ζωής του συμπιέπει με την ταραγμένη δεκαετία του '60. Εν μέσω πολιτικής και κοινωνικής αστάθειας, εκείνος επιλέγει την αναδρομή στις εμπειρίες που έζησε.

Αναμπελι

Λίνα Μπενγκκτονότερ

Μετάφραση: Ξενοφών Παγκαλιός

Εκδόσεις: Ψυχογιός

Στο Γκούλσπον, μια μικρή σουηδική πόλη χαμένη στο πουθενά, το καλοκαίρι κυλάει αργά, βαρετά... έως τη μέρα που εξαφανίζεται η δεκαεφτάχρονη Άναμπελ.

Η ντετέκτιβ Τσάρλι Λάγκερ, που έρχεται από τη Στοκχόλμη για την έρευνα, είναι καλή στη δουλειά της - άλλωστε, η δουλειά της τη βοηθάει να βάζει σε τάξη το χάος μέσα της. Δε θέλει να αναλάβει αυτή την υπόθεση, αλλά καταλήγει να κάνει αυτό που κάνει πάντα: να ακολουθεί τις διαταγές. Έτσι, αναγκάζεται να γυρίσει στο μέρος που άφησε στα δεκατέσσερά της, το μέρος που έχει κάνει ό,τι περνάει από το χέρι της για να διαγράψει από τη ζωή της. Και μόλις πατάει το πόδι της εκεί, οι αναμνήσεις ζωντανεύουν.

Θυμάται πώς είναι να μεγαλώνεις σε μια πόλη όπου δεν έχεις τίποτα να κάνεις, εκτός από το να ονειρεύεσαι να φύγεις. Πώς είναι να έχεις μια μητέρα άρρωστη και αλκοολική. Όσο ψάχνει να βρει την αλήθεια για το τι συνέβη στην Άναμπελ, τόσο πιο βαθιά βυθίζεται η Τσάρλι στο παρελθόν της. Και πρέπει να αντιμετωπίσει την πιο οδυνηρή ανάμνηση απ' όλες: τη στιγμή που άφησε έναν άλλο άνθρωπο να πεθάνει...

Η γάτα μου η Γιουγκοσλαβία

Παιτίμ Στάτοβτσι

Μετάφραση: Μαρία Μαρτζούκου

Εκδόσεις: Πατάκι

Ένα κορίτσι αλβανικής καταγωγής, η Εμινέ, ζει στη γιουγκοσλαβική ύπαιθρο, όπου η θέση της γυναίκας είναι στο σπίτι, η αξία της μετριέται με τις δουλειές που

κάνει και την ικανότητά της να ικανοποιεί τον άντρα, ο οποίος είναι η κεφαλή της οικογένειας. Την παντρεύουν με κάποιον που έχει συναντήσει μόνο μια φορά στη ζωή της. Όταν η χώρα διαλύεται, η ζωή της οικογένειας σε μια καινούρια χώρα κυριαρχείται από τον φόβο και την ντροπή.

Ο γιος της, ο Μπεκίμ, μεγαλώνει σε μια κρύα χώρα, στην οποία οι μετανάστες αναγκάζονται να αρκούνται στο λίγο και να είναι ευγνώμονες. Αγοράζει έναν βασιλικό βόα για κατοικίδιο και ένας γάτος που συναντά σ' ένα μπαρ τον οδηγεί σε ένα αμειλίκτο ταξίδι στο παρελθόν.

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 116ο

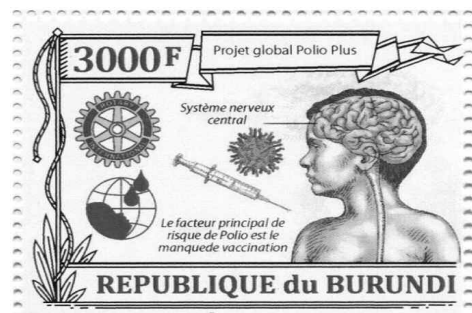
Οδοντική γέφυρα του 7ου π.Χ. αιώνα, που βρέθηκε στην ετρουσκική πόλη Τυρρηνία, στην κεντρική Ιταλία.

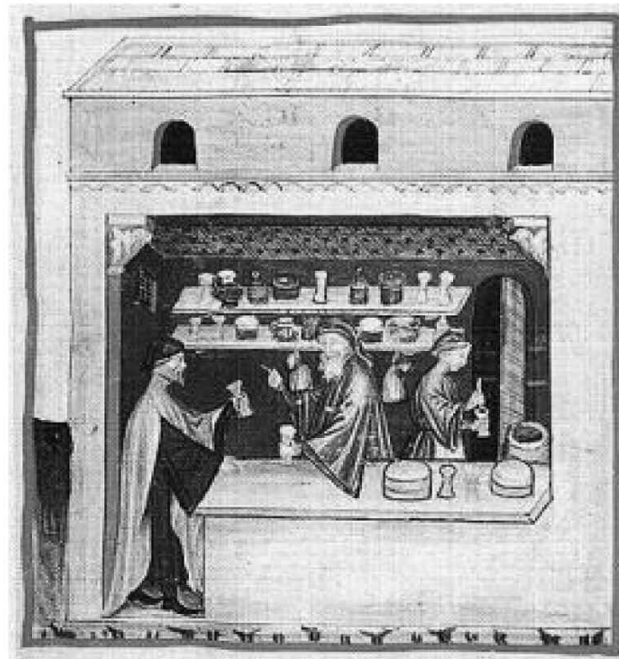
Σχέδια χειρουργικών εργαλείων του Ανδalousιανού γιατρού Albucasis (936-1013), ο οποίος θεωρείται ο μεγαλύτερος γιατρός που γεννήθηκε στον ισλαμικό κόσμο. Συνέγραψε 30τομο έργο με δικές του πρωτοποριακές ιατρικές πρακτικές, κυρίως χειρουργικές, που μεταφράστηκε σε πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες.

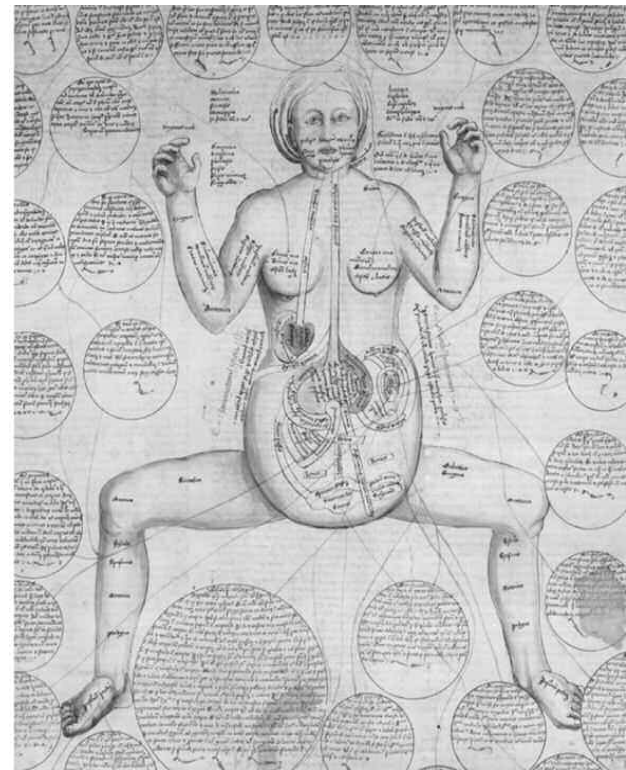
Οδοντίατρος με στοιχειώδη εξοπλισμό, στο πεδίο της μάχης, κατά τον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο, στην πόλη Υηρ του Βελγίου (1916).

Γραμμάτισμο ευαισθητοποίησης εμβολιασμού του κόσμου για την πολιομυελίτιδα (Μπουρούντι, Κεντρική Αφρική, 2013).

Παρασκευή φαρμάκων από φυτά σε φαρμακείο της εποχής, σε απεικόνιση από τη Βιέννη του 1400.

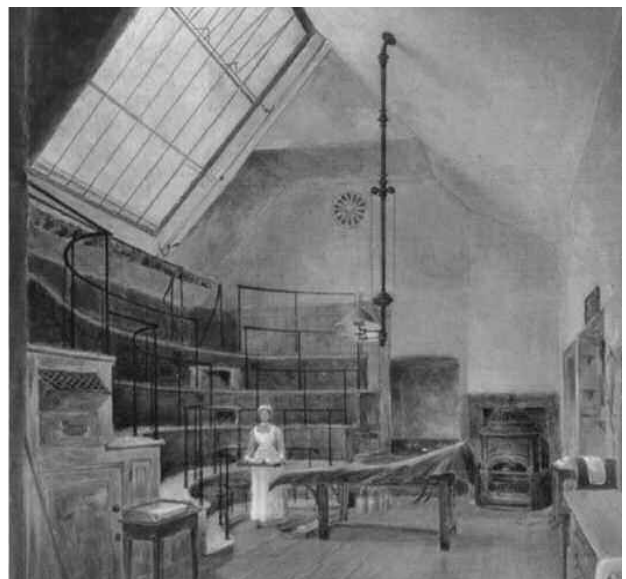
Ανατομικό σχέδιο του 16ου αιώνα με απλές απεικονίσεις, αλλά αναλυτικές περιγραφές της λειτουργίας των εσωτερικών οργάνων (Βασιλική Βιβλιοθήκη, Κοπεγχάγη).

Νοσοκόμα που προσφέρει φαγητό σε λεπρό ασθενή, σε πίνακα του 13ου αιώνα (μουσείο Paul Getty, Λος Άντζελες).

Ειδική συμράτινη στολή που κατασκευάστηκε για τη μέτρηση της θερμοκρασίας του σώματος, σε αυξημένες ταχύτητες και έλλειψη βαρύτητας, σε διαστημικούς σταθμούς (ΗΠΑ, 1960).

Πίνακας που απεικονίζει πανεπιστημιακό αμφιθέατρο σε νοσοκομείο του Λονδίνου, το 1889. Στη σόμπα δεξιά οι χειρουργοί - καθηγητές αποστειρώναν στις φλόγες τα εργαλεία των επεμβάσεων.